

ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅನ್ನು ತಂದಂತಹ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು, ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—As promised by the Chief Minister if a Committee is going to be constituted, we can sit and make a Report. I am also equally interested.

SRI R. GUNDU RAO.—We will constitute a Committee and the Committee can give suggestions and then we will take a final decision.

SRI S. R. BOMMAI.—So far as implementation is concerned, no where it is implemented.

SRI R. GUNDU RAO.—I agree with you.

Discussion and voting of Demands for grants, for the year 1980-81 (Contd.)

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್ (ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಹಕಾರಿ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಇದೆಯೆಲ್ಲಾ ಇದು ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಶಬ್ದ. ಅದರಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಅನ್ನುವುದು ಈ ಒಂದು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಒಂದು ಸಂಸಾರ ಸಹಿತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಲ್ಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡಹೆಂಡತಿಗೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಲ್ಲೇ ಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೨೪೧೭ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವುವು ಯಾವ್ಯಾವ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.—

ಬೈಪ್ರೋಪ್ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ.

1	P.L.D. Banks	...	176
2	(a) PACS	...	4767
	(b) F&S	...	218
	(c) IAMPS	...	9
3	Grain Banks		
	(a) Active	...	140
	(b) Dorment	...	702
	Pry. Non-Agrii. Credit :		
4	Urban Banks	...	231
5	Employees C.S.	...	943
6	Others	...	487
7	General purpose Marketing Societies	...	195
8	Special Agril. Commodities MCS	...	81

9	Sugar Factories	...	18
10	Processing Societies	...	45
11	Co-op. Cold Storage	...	1
12	Milk Supply Societies	...	1998
13	Other Livestock/livestock products socys.		80
14	Farming	...	596
15	Irrigation C.S.	...	125
16	Fisheries	...	170
17	Consumers C.S.	...	1486
18	Housing C.S.	...	1219
19	Spinning C.S.	...	8
20	Coop. Industrial Estates	...	5
21	Labour Contract & Construction C.S.		205
22	Forest Labourers	...	48
23	Transport	...	35
24	Other non-credit societies	...	318
25	Electricity	...	2
26	Co-op. Unions & Institutions	...	19
27	Supervision Unions	...	116
28	Coffee growers	...	2
29	Fruits & Vegetables	...	106
30	Coop. Hospitals	...	2
31	Weavers C.S.	...	767
32	Other Industrial C.S.	...	1889
33	Societies under Liquidation	...	4360
34	D.C.C. Banks	...	19
35	Apex Bank	...	1
36	S.L.D. Bank	...	1
37	State Indl. Bank	...	1
38	Dist. Indl. Banks	...	3
39	Others	...	823

Total 22417

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೨೨೪೦೭ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ ಎನ್ನುವ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಹಳಕ್ಕೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಏನು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕಂಥಾ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೦೦ ರಲ್ಲಿ ೯೦ ರಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ೨೨೪೦೭ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಬಂಧುಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಆಗಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನಾನೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಜನರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವ್ಯಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಮತ್ತು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಏನು ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಇದು ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕಾರಣ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಜನ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೋಪ್‌ಟೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರಾದ ಜನ ಇರತ್ತಾರೋ ಆ ಸೋಪ್‌ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಯಾದ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಬಂಧುಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರು ಒಂದು ಅಂದೋಳನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ನಾನೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ

[CHAIRMAN SRI M.C. BASAPPA (in the chair)]

||

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏನಾಯಿತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ ಆಗ ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ರಂಗದ ಜನ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಎಂದರೆ ಇವನು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ನಾನು ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆವಾಗ ನಾನು ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ವಿಷಯ ಬೇರೆ ಆಯಿತು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಸಲ್ಲಿಕೆ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಜನ ಬಲಾಧಾರರು, ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಓಡಿತ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮೊದಲು ಈ ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮೆಂಬರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವನಗಂಡು ಆವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಯೋಜನಾರ್ಥಿ ಆಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದೆವು ಅಂದರೆ, ಯಾರು ಈ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ೧೫ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಮೆಂಬರ್‌ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೆ ಅವರೂ ಅಷ್ಟು ದಿವಸದೊಳಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹೋದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

ಬರದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತ ಮಾಡಿರುವಿ. ಈಗ ಈ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪಿಗೆ ಮೊದಲಷ್ಟು ತ್ರಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪ್ರೈಮರಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಕಾನೂನು ಬೈಲಾಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಕಾನೂನು ಬೈಲಾಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಆಪ್‌ಟುಡೇಟ್ ಡೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬ್ರಾಂಚ್‌ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ದಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಛೇರ್ಮನ್ ಕೈಯಲ್ಲೇ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ಇವನು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಛೇರ್ಮನ್ ಅವನು ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಇದೆ, ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈವೊತ್ತಿನ ದೀವಸ ಜನತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮೊದಲು ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರದ ಬಿಟ್ಟು ಛೇರ್ಮನ್ ಕೈಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರವಾಗಲಿ ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಹಾಕಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಜನರಲ್‌ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ೨೫ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಠರಾವು ಬರದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಇಂಥಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಏನಾಗುತ್ತವೆ ನೋಡಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಳನ ಫೈಲ್ಯೂರ್ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂಥಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದರ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಓದಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಂಥಾ ಹುಡುಗರು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿ ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ಏರಡು ಭಾಗ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೇ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೧-೦೦ ಎ.ಎಂ.

ಮೇನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಸನ್ನು ಫೈಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಅವರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವವರು ಯಾರಾದರೂ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಫೈಲ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವರದ್ದರೂ ಸೆಕ್ಷನ್ ೭೦ರ ಕೆಳಗೆ ಅರ್ಬಿಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಅವಧಿಯೇ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಇದು ಕೇವಲ ಪ್ರೈಮರಿ ಅಗ್ರಿಕ್ಯಲ್ಚರರ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಆರ್ಬಿಎಸ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಗನ್ನಾಥ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇದು ಕೇವಲ ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. There must be fair elections. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಜನರು ಅವರನ್ನೇ ಆರಿಸಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 3-4 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿ ದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅದು ಹೋಗಿ ಸರಿಯಾದವರು ಆರಿಸಿ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮೊದಲು ನಾನು ಪ್ರೈಮರಿ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಲಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಾನು ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬರು ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಲು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅವರ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಾಲ ಸಿಗಲು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಆಗ ನಿಯಮಗಳು ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಗಲು 3-4 ತಿಂಗಳು ಒಲವೇ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಜನರು ಆ ಊರಿನ ಪುಡಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಕೆಲವು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತಲಾಟಿ ಕಡೆಯಿಂದ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಿಂದ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಬ್-ರೀಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಎನ್‌ಕಂಬರ್‌ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು 300-400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿರ್ಚು ಕಳೆದು ಉಳಿಯುವ ಸಾಲದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಂದ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದೂ ಸಹ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾಲ ಬೇಕಾದ ರೈತ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಛೇರಿಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 90-95 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಈ 90-95 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಯನ್ನು ರೈತ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಆ ಅರ್ಜಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಜಾಗೃತ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟ 47 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಹೊವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ, ಆ ಹಣವನ್ನು ರೈತನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾಲ ಹಾಕಿದ ರೈತನ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ತಕರಾರು ಇದ್ದರೆ, ಸಾಲ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಹ ಳಿ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ವೆ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಆಡಿಟ್ ಪರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ೨೦ನೇ ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ರೊಳಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಲಂ ಕೆಳಗೆ provided, the Registrar may give extension for a period of not exceeding 6 months ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಕ್ಸ್ಟೆಂಷನ್‌ನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ರೊಳಗೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಕಾರಣ, ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ತಾಸವಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿನಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಮಂಡಳಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಾವು ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಕೋ ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ, it is their obligatory duty to see that these societies run to the best advantage of the society. ಈ ರ್ಯಾಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂದಿರಬಹುದು ಅಲ್ಲ. ಜನತಾ ಬಜಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸೆಟ್ರಲ್ ಪರ್ಚೇಸಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರು ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಒಗ್ಗ ಅವರು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವ ಡೀಲರ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಅವರಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆಗದಿಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಕನ್‌ಸೂಮರ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಹಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆದರೆ, ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊಗಾಡ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಗ್ಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೆಲೆ ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವಾ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಜನರು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಯವಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿ ಸರ್ವಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು, ಸರ್ವಕಾರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಆಗಲೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ರೊಳಗೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ ರೊಳಗಾಗಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ೧೯೭೯-೮೦ರ ಆಡಿಟ್ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನೀವು ಜಾರುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಾವು ಜಾರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಪರ್ಜೀಸ್ ಕಮಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಮಿಷನರಿಗಳಿಂದ ಪುನರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕಬ್ಬನ್ನು ಅರೆಯುವ ಕೆಲಸ ಇವರಿಂದ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಷನರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಗ ಕಟ್ಟಿಹೋದರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗವನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಂದ್ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅವರು ಬೇಗ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ತಂದು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರೇ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಅದನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಅದರ ಅನನ್ಯ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಏನಾದರೂ ಪರ್ಜೀಸ್ ಮಾಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರ್ಜೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಪರ್ಜೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಮಿಷನರಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅಗತ್ಯ ಇರುವಂಥ ಒಂದು ಮಿಷನರಿಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ೫-೬ ಜನರು ಕೂಡಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಗಲೂಡದು. ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಪರ್ಜೀಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬೇಗನೇ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಕಿಲ್ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬರು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಅದ್ವಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ರೀ ಪರ್ಜೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸರ್ಹಕಾರಸಂಘಗಳವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಕ್ಲೋತ್ಸ್‌ನು ಪರ್ಜೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನವರ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಅಥವಾ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಅವರೇ ಹೋಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ

೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ, ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಖರ್ಚೆಲ್ಲಾ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಥವಾ ೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ನವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈ ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ಬ್ಲಿಮಿಲ್ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ತಂದರೆ ಅದು ಮಾರಾಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರವಿಂದ ಮಿಲ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಮಿಲ್‌ಗಳವರು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ವೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಆಫ್ ಕ್ವಾಂಟಿ ತರಬೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಏನಾದರೂ ಅಪ್ರಮಾಣೀಕೃತನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದ ಮಾಲನ್ನು ಕೊಳ್ಳದೇ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಮಾಲನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ ಮಾರುವುದಾದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಯಾರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಟಿ.ಎ.ಡಿ.ಎ. ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಅಂತಹವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ರಿಕವರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ — ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರೈಮರಿಯೂನಿಟಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ಹೋಲ್ ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ ನವರು ಅದನ್ನು ರೆಡಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ಮೇಲೆ ಫೈಡ್ಯೂಸರ್ಸ್‌ರಿಂದ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿ ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಯೂನಿಟಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೆ ೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಖರೀದಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರ ವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜನತಾ ಬಜಾರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೂ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳವರು ಖಾಸಗಿಯವರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಏನೆಂದರೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಅದಷ್ಟು ಫೈಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕಡೆಯಿಂದಲೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಫೈಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಂಥ ಆಪೀಸರ್ಸ್ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ೩ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿಸ್ಟಂನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ ಮುಖಾಂತರ ಖರೀದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ — ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲೇ ತರಬೇಕು

ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅರಿವಿನ ಮಿಲ್ಸ್ ಬಾಂಬೆ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೪ ಟನ್ ಕೂಡಿ ಒಬ್ಬ ಏಜೆಂಟ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಖರೀದಿಗೆ ಇವನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆಯೇ ಬೈಲಾ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ At the same time ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೋಗಿ ತಾವು ಹೇಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತಾ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ೧೦ ಬಕೇಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ೧೦ ಬಕೇಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಡೀಲರಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಂದುಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಡಿವಿಜನಲ್ ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೈಂಡ್ರಸ್ ಇರಬಹುದು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಡೀಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಮಿಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಹೋಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. They must go round the wholesale stores and take orders.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಎಜ್ಜೋ ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್‌ಸೂಮರ್ ಸೊಸೈಟೀಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಬೇರಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಐಟಂ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನತಾ ಬಜಾರ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಲಂಕಾನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ವರು ಕಡಿ ಡಿವಿಜನ್ ತೆಗೆದು ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಹೇಳಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ ಈಗ ಕಾಯಿದೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಬೈಲಾನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ? ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ನಾನಯ್ಯನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಆಪರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವೆಂಟ್ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಎರಡೂ ಅಗಬೇಕು. ಏನೆಂದರೆ ಬಹಳ ಬಂಧನ ಇರಬಾರದು, ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒಳಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಏಕೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅನ್ಸವರ್ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇರಬೇಕು; ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ರದ್ದಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನುಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇನ್ನಿರ ಮಾತ್ರ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೇನೇ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಕರೆಯಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ, let us assume that

audit report is not ready. ತಯಾರಾಗಲ್ಲ, ಆ ಕಾರಣ ಸಲುವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದನಂತರ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬೇಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೂಗು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಮಿಗನ್ನು ಸಪರೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾವೀಜನ್ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಮಾಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಿದೆ, ಬೈಲಾವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ; ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿರಿಸುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಿ ಪರಿಷ್ಕರಣಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುತ್ತದೆ. After a lapse of one year, ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಮುಂದಿನ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅನೇಕ ಉಪಾಪೋಹಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರಾಕ್ಷಿಕಲ್ಪಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಪೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಕನ್ನಿಡರ್ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸರಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಆಡಿಟ್ ಮಿಗನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಈಗ ೪೦೦ ಸ್ಥಾನಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ, ಅವನ್ನು ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ರೆಕ್ರೂಟಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಾನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—೪೦೦ ಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಕುಶನೂರವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—೪೦೦ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಟೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಧ್ಯ ವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಆಡಿಟ್ ಮುಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಛೇರ್ಮನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಹೋಗಬೇಕು.....

SRI H. D. CHOWDAH.—Why all these things ?

CHAIRMAN.—He is replying the debate. Why all these things ಅಂದರೆ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ, ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಎಫೆಕ್ಟಿವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೈಲಾನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಪರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಆದೇಶಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೧೧-೨೦ ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಹೀಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯ ವಾಗಬಾರದು ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬಾರದು

ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪುರಾವೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರಿಂದಾಗಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಫೇಲ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು ಉಂಟು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಾವು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾನ್ ಆಫಿಶಿಯಲ್ಸ್, ಇರಲಿ, ಆಫಿಶಿಯಲ್ಸ್, ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ನಿಜಿಲಿಟಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಿ.ಸಿ.ಎ, ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾವೀನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಆದುದರಿಂದ ಸಮ್ಮು ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ತಂದು ಆಫಿಶಿಯಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ ನಾನ್ ಆಫಿಶಿಯಲ್ಸ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರವಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅಂಥದರ ಮೇಲೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಪೇಷಮೆಂಟ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಪನಿಶ್ ಮೆಂಟನ್ನು ಆದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಮೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ 3-00 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

Regarding short Term Loans, the Karnataka State Co-operative Apex Bank has advanced short-term loan of Rs. 42.83 Crores as at the end of 30-6-1979. as against which the advances during the current year have been of the order of Rs. 47.29 Crores through the 19 District Central Co-operative Banks and Primary Agricultural Credit Societies at village level.

Regarding Medium Term loans Advances were Rs. 90.54 lakhs in 1978 as against which the advances during 1979 is 1.63 Crores. Weavers finance given is Rs. 72.20 lakhs during 1978-79 which has increased to Rs. 218 lakhs during 1979-80. Involvement of the Apex Bank under short-term and medium-term loans is Rs. 45.26 crores by its own resources which is highest since its inception.

Now I come to the Long Term loans. The State Land Development Bank has so far advanced Rs. 192.80 Crores to 4.61 lakh members. During 1979-80 an amount of Rs. 8.83 Crores is advanced as against Rs. 10.89 crores during 1978-79. 2.09 lakh farmers belonging to small farmers who formed 43.62% to whom Rs. 69.59 crores has been advanced.

Regarding Marketing, 263 different kinds of Marketing societies have handled agricultural produce worth Rs. 16.11 crores, as against 12.05 crores during 1977-78. 86 societies are assisted under Public Distribution system including few consumer co-operative wholesale stores and it is proposed to cover remaining taluk societies during the current year to implement effective distribution system. The Karnataka State Co-operative Marketing Federation which is apex

marketing society in the state has purchased 21,146 quintals of various agricultural commodities besides processing 13,702 quintals of cotton and pressing 13,518 bales of cotton. The business of the Marketing Federation has increased from Rs. 29.81 Crores during the year 1978-79 to Rs. 32 crores provisional during 1979-80. Federation is trying to wipe out its previous losses.

Then Sir, regarding CAMPCO, it is the society which is organised for States of Kerala and Karnataka has procured 1.90 lakh quintals of Arecanut amounting to Rs. 19.22 Crores during 1978-79. It has also started procuring Cocoa.

Regarding Consumers Sector, the sales effected during 1979-80 has increased to Rs. 10.55 crores as against Rs. 9-24 Crores in the State Consumers Federation in spite of stopping of sales for 2 months. The controlled cloth distributed during 1978-79 which is 11,780 bales has increased to 15,375 bales during 1979-80. The wholesale stores have affected sales of consumer goods to the extent of Rs. 18.45 Crores and the primary consumers societies to the extent of Rs. 19.37 Crores during the year.

Regarding Co-operative Storage, during the year 1979-80, 232 fresh godowns have been sanctioned and 171 incomplete have been completed during 1979-80 as against 68 godowns completed during 1978-79. The capacity created so far is 4.76 lakh metric tonnes in rural and semi-urban areas

Regarding Processing Sector, there are 258 Processing societies, of which 130 societies have been purely organised for processing activities. The major processing activities taken up is Rice Mills and Oil Processing Units. 96 Primary Fruits and Vegetables Co-operative Societies have been organised during 1979-80 and a Union is also registered for the Districts of Bangalore and Kolar.

As regards Spinning Mills there are 9 Co-operative Spinning Mills in the State. The spindlages capacity is 55,472 and during the year 1978-79, 33.05 lakh kilograms of yarn was produced.

Regarding Industrial Bank, Rs. 5.27 crores are advanced in the form of Cash Credit and Medium term loans to 3,694 members by the State Industrial Co-operative Bank during the year. The recovery percentage which was 36.90% during 1978-79 has increased to 60% during 1979-80.

As regards Housing Sector, 22,669 Houses are constructed through Taluk Scheduled Caste and Scheduled Tribes Housing Co-operative Society by providing Rs. 4.85 Crores by the Scheduled Caste and Scheduled Tribes Housing Corporation under general

scheme. The Karnataka Housing Corporation has financed Rs. 12.45 Crores to 11,483 houses.

SRI B. B. SAYANAK.—Mr. Chairman, let the Hon. Minister circulate what he has read, the statements etc., to all the members.

SRI A. B. JAKANUR.—Then Sir, the Government is thinking to provide financial assistance in the form of short-term loan, medium-term loan and long-term loan through the Primary Agriculture Credit societies and Primary Land Development Banks to every identified farmers under District Rural Development Societies Scheme. It is proposed to advance an amount of Rs. 70 Crores as short-term and Rs. 5.00 Crores as medium term loans during 1980-81 through the Primary Agricultural Credit Societies.

LONG TERM

The Government is thinking of disbursing the long-term loan to the farmers within 45 days from the date of filling applications and it is programmed to lend Rs. 30 crores for the year 1980-81 importance being given to weaker sections.

MARKETING

The Taluka Agricultural Cooperative Marketing Societies which were not assisted under public distribution system during the year 1979-80 will be assisted during the current year and importance is also being given for linking of credit with marketing. The Marketing Federation will try to increase its business to wipe out the previous loss.

CAMPCO

It is programmed to establish 5 Processing Units for Cocoa to meet the demands of the farmers.

CONSUMER SECTOR

Under Public Distribution System introduced with effect from 1.7.1979, so far 86 societies have been assisted during 1979-80. During the current year the remaining societies will be assisted. The Consumer Federation which is taking an active part in the public distribution system will touch the sales of 20 crores of rupees during the year 1980-81. The Wholesale sugar distribution is likely to be given to Consumers Federation.

CO-OPERATIVE STORAGE

It is programmed to assist 250 fresh godowns, besides completing incomplete godowns. A comprehensive scheme for providing National GRID to rural godowns is being examined.

INDUSTRIAL

The Industrial Bank has a programme of advancing Rs. 12 crores for short-term and cash credit giving importance to rural artisans.

SPINNING MILL

The present spindles capacity of 55472 will be increased to 1.75 lakh spindles by 1982.

ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆ ರೈತರು ವಿನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನಗೆ ಸಾಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, (ಜಮೀನು ಅಡುವು ಮಾಡದೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏನು, ಆತ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯ ಬಯಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ, ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಕೊಡದೆ ಇರಲಿ ನಾವು ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿವೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು.

SRI M. C. NANAIAH.—The membership of these co-operative institutions have been deleted from the District Central Co-operative Bank. Probably, it has come to the notice of the Hon. Minister that the commercial banks are not able to give finance. The affiliation of District Central Co-operative Institutions should continue.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳೋಣವೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅರ್ಹ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಅಪವ್ಯಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆಯೇ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಮೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಟರ್ನ್ ಓವರ್ ೧೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಶೇಕಡ ೧೦-೧೫ ರಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಲ್ಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು. ಅಂದಾಗ ೧೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ದುರುಪಯೋಗವಾದರೆ ಶೇಕಡ ೦.೩ರ ರಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಆಪ್ತಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನೆಗ್ರಿಜಿಬಲ್ ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಹಾಗೇ ಬಿಡಬೇಕೇ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ್ಯಾರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಅಧಿಕಾರೇತರಾಗಿರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಕಾಯಿದೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು—ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—೨೨ ಸಾವಿರ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲೆಕ್ಕ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ ೨೭.೫೮ ಲಕ್ಷ, ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ, ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ೩೪ ಲಕ್ಷ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಆಗಿದೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಮೇಲೆ ೮೮ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಬಾರೋಯಿಂಗ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಇನ್ ಎಲಿಜಿಬಲ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲಗು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳೂ ಎಲಿಜಿಬಲ್ ಆಗಿವೆ. ೯೭ ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಫೈನಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಎಲಿಜಿಬಲ್ ಆಗಿವೆ; ೫೬ ರೆಸ್ಪಿಕ್ಟಿಡ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ೨೩ ಇನ್ ಎಲಿಜಿಬಲ್. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪೇರು ಬಂಡವಾಳದ ಅಸೈಸ್‌ನ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನದು ೧೪.೭೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಬಳ್ಳಾರಿಯದು ೧೪.೦೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ್ದು ೩೬.೦೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಗುಲ್ಬರ್ಗದ್ದು ೩೭.೮೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಯಚೂರಿನದು ೪೪.೪೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಕನ್‌ಸಂಪ್‌ಷನ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. Rs. 81.43 lakhs has been advanced to 84,947 persons. Rs. 44 40 lakhs as Share Capital of PLD Bank has been given in March 1979. In March 1980, Rs. 12.28 lakhs has been given. ಕನ್‌ಸಂಪ್‌ಷನ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಅದು ೬೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ೮.೪೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೭೯-೮೦ರ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ ೪.೧೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೮೧.೪೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಿರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವಾಪಸ್ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಕನ್‌ಸಂಪ್‌ಷನ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿಧಾನ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಕನ್‌ಸಂಪ್‌ಷನ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸ್ಕ್ ಪ್ರಮೌಂಟ್ ಎಂದು ಅಲೋ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ೫೦ಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಮಾಡೋಣ. ಯಾವರೀತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ. ಅದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾನಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡಿ, ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಗುರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೆಡ್ಡಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯವ್ಯಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಶೇರ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ ರಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಸಂಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದು ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಕಡಿತವಾಗಿದೆ. ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳು, ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಈಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಅವರು ಈಗ ಸಕ್ಕರೆ ತರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೊಂದೇ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಮಾಡುವ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಖಾಯಂ ಅಲ್ಲ. ನಾಳೆದಿವಸ ಅದನ್ನು ದೀಕುಟ್ಟೋಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹುಚುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹುಚುವುದು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಏನಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಎಲ್ಲಾ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಫಂಡ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಹಳ ಜನ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಡುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಅಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹೇಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಅಂಬಾಸಡರ್ ಕಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಯಾರಿಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಇಟ್ಟರೆ ಅಂಬಾಸಡರ್ ಕಾರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಹೇಳಿದರು ಅವರೂ ಕಾರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅಂಬಾಸಡರ್ ಕಾರ್ ಮುಖ್ಯವೋ, ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವೋ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಫಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಫಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರೀ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ದೊರಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೩ (ಎ) ಯನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದರು ಈ ಕಡೆ (ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ) ಸದಸ್ಯರು ಅದು ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ೭೯ನೇ ಕಲಂ ಕೆಳಗೆ ೩ ಮಂದಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ೧/೩ ಭಾಗ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ೫೩ನೇ ಕಲಂ ಹಾಕಿ ಭಾಗ ಜನರನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಅವರು ಎರಡೂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡಿ ೧/೩ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗವಾರರು ಎಂದು ತೀರ್ಪು ಒಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಪೂರಾ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಸಲಹೆಗಳು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

SRI M. C. NANAIAH.—What is the thinking of Government, let the Committee go into the matter.

CHAIRMAN.—There is no question of Government thinking.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಶಾರ್ಟೇಜ್ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಕೇಳಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

೧೨-೦೦ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

ಇನ್ನು, ಹತ್ತಿ ಖರೀದಿ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು Cotton Corporation of India ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ರೇಷನ್ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ, ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ೨೫.೫೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯಂತನಕ ಸುಮಾರು ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, they have not reached even 25% of the produce. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಕ್ರಮಪಡಿಸಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲೂ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ ? ಬಹಳವಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ Monopoly Procurement of

Cotton Act ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬಿಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿತ್ತು. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ. ದೇಶದ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೊಟ್ಟುರು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬಿಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈ ಕಾಯಿದೆ ತರುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

SRI M. C. NANAJAH.—By what time it can be done? For the last three years it is pending. Will the Government take a firm decision before the end of December?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

SRI M. C. NANAJAH.—We will take it as an assurance.

SRI A. B. JAKANUR.—Please do not take it as an assurance, because it is still under consideration. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪರಿಶೀಲನೆಯಾದ ನಂತರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

SRI M. C. NANAJAH.—Take a firm decision to give better price to the growers of the cotton. This is the concern of the State. Let not the Government think that there may be loss. Even if there is a loss, it is at the cost of the growers only.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ, writing off overdues. ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸವಲತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೫ರಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುತ್ತೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಏನಾದರೊಂದು ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವಂತೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಕರಾರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತೀರ್ಮಾನ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ನೋಡಿ, ಅಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಆತಂಕದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಂದ ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅದನ್ನು

ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಡತನದ ಬವಣೆಯನ್ನು ಸುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಡ ರೈತರು ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಾಲಗಾರರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ತೀರ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಅವನು ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಲನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಭೀರೇನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಡಜನತೆಯ ಕಷ್ಟ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ? ಬಡತನವೆಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಥೆ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಧೈರ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಕತ್ತೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಪೂರ್ಣ ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಾದರೂ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಏನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಡಿ ತೆರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಏನಾದರೊಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ; ನಿಜ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಒಂದೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜನರೇ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಕೂಡ ನಿಜ. ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಹಿಂದೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಜನರು ಶಾಸಕರನ್ನು ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ; ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಾದರೂ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ದೊಡ್ಡ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ, ಎಂಬ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೂಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು ? ಈಗ ಕಮಿಷನೇರಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿರ್ಧಾರಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. Loans outstanding as on 12-6-79 Rs. 18,26, 100, loans confirmed as genuine Rs. 50,914, loans against deceased members Rs. 81,600, loans against members whose addresses are not at all known, Rs. 2,87,500, loans against persons who have left the jurisdiction of the society Rs. 1,22,850,

loans denied Rs. 12.83,236. One Sri Monappa, Deputy Registrar, who has been appointed as Inquiry Officer has submitted preliminary report. The entire affairs are yet under investigation. The amount involved in criminal cases against 63 persons is about Rs. 6,80,950. The matter has been referred to C. O. D. for investigation during 1979. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುವುದು ನಿಜ. ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ? ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬೇಕೇ ? ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. The affairs of that society was very bad. The Committee was superseded and administrator was appointed. Inquiry under section 64 has been ordered. The report is yet awaited. After receipt of the report action will be taken. Government in 1979 ordered to place the society under liquidation. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ನಂತರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿಯೇ ೨-೩ ಸಾರಿ ಲಿಕವೇಷನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ರೆಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಮಿಷನರಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಸರ್ಕಾರ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. On 19-12-1979 a decision has been taken by the previous Government.

SRI M. C. NANAIAH.—Whether the Government has taken a decision to liquidate it ?

SRI A. B. JAKANUR.—The previous Government has already taken a decision to liquidate it.

SRI M.C. NANAIAH.—If I remember correct, Sir, the Government wanted to give this factory on lease basis instead of liquidating it and trying to erode whatever small assets are there. Would it not be possible for the Government to consider seriously to give it to the entrepreneurs who are coming forward on lease basis so that whatever small amount has been eroded can be recovered.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕ್ಕನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಡಿಫೆಷನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ. ರಿವೈಜ್ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ಲೀಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರೀಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಧುಮಕಾರದನ್ವಯವು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾನಯ್ಯನವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ ಫರ್ ಮೇಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಂತರ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ತಕ್ಕೇದ್‌ದವರು ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವರೇ ಜನರು ಹಣತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರನ್ನು ತಡೆದು ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು ? ಯಾವ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೂ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬಳಸಿದರು.

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಸಂಘಗಳನ್ನು ದುರ್ಭಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಸ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಇದೆ, ಯಾವುದೇ ಸೊಸೈಟಿ ಯಾಗಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಯಬಲ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹೇಗೆ? ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಟರಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ವಯಬಲ್ ಯೂನಿಟ್ ಆಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಆಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಯಸ್ಥಿತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ? ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಬೈಫರ್‌ಕೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ೨-೩ ಸಲ ಹೇಳಿದ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸದನಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಮುಂದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನು ೨ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದು ಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಸಂಪವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಜನತೆಗೆ ಮಾತ್ರಾ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ೨-೩ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಘಗಳವೆಯೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಶಂಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವಿದೆ ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇರಲೇಬೇಕು. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿವನಂಜಪ್ಪನವರು ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಸಮ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅದರೇ, One Smr. Muddakke (Mother of Narasamma, petitioner) borrowed loans for well, I P. set etc., amounting to Rs. 8,000. As she failed to repay the loan in time award was obtained U/S 70 of the K. C. S. Act on 22-11-1976 and Execution Petition was filed on 5-9-77. After observing the procedural formalities, such as issue of notice, proclamation of sale etc., the sale date was fixed as 13-5-1980 in Marenayakananalli at 1.00 P.M. The sale was conducted on the date fixed and the successful bidder has paid the bid amount. The L.M.I., an official of the Karnataka State Land Development Bank has recommended for confirmation of sale, but it has not been confirmed by the Asst. Registrar of Co-operative Societies, Madhugiri. In the meanwhile, the petitioner Smt. Narasamma filed a petition which has been inquired into. She is at liberty to seek relief U/s 106 or 108 of the K.C.S. Act.

Since the sale is not yet confirmed, the case will be examined and justice will be done to her immediately. ಅಪೀಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಸೇಲ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಸೇಲ್ ಕನ್‌ಫರಮ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಗಳು ತಯಾರು

ಇದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸೇಲ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಸೇಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಗುಬ್ಬಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ.

“The affairs of the society had been mis-managed and for that reason the Committee had been superseded. There has been accumulated loss of Rs. 1.74 lakhs as on 30-6-1977. The funds of the D.C.C. Bank to the extent of Rs. 3.87 lakhs are also involved and there is no adequate Stock coverage.

Sri M. Rudrappa during the tenure of Office as Administrator from 24-9-74 to 31-10-77 has mis-appropriated funds of the society to an extent of Rs. 0.77 lakhs. Action on Criminal side is taken in Crime No. 63/78 under Section 409, I.P.C. surcharge application under Sec. 69 against the official has also been filed.

Against the Present President Sri S. Revanna, Criminal Complaint has been taken in Crime No. 17 of 77 involving mis-appropriation of Rs. 22,000.

Sri M. Rudrappa is under suspension and C. C. A. enquiry is under progress.”

ಅದಕ್ಕೇ, ಮಾನ್ಯ ಶಿವನಂಜಪ್ಪ ನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ದೆಹಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಬಹಳ ವೇಗ್ ಆಗಿದೆ ಸ್ಪೆಷಿಕ್ ಉದೇಹರಣೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಕೊರಟಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆದಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿ ಸೂಪರ್‌ವೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಪ್ ಮಿಸ್‌ಆಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದವರು ಐದು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಪೀನಲ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದೆ ಪೀನಲ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಬಿಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೀನಲ್ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ 20-2-78 ರಿಂದ ವರೆಗೆ ಇತ್ತು.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜುಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು ಆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಮೇಲೆ ೧೬ ಚಾರ್ಜಸ್ ಇದ್ದು ಮಿಸ್‌ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ವೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಆಕ್ಟನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಪರ್‌ವೀಡ್ ಮಾಡಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ನ್ಯೂನತೆಗಳೆಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸೂಪರ್‌ವೀಡ್ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಚಾನಾಂಜೆ ನಡೆಸಿ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಪೆಚ್ ೨೦, ೨ರಲ್ಲಿ ಫಿಗರ್ ಇನ್‌ಕರೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಇತ್ತು. ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಎಸ್. ಟಿ. ೫೨ ೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಎಸ್. ಟಿ. ೬೬ರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಒಟ್ಟು ಥೋಟರ್ ೫೯,೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ೨೨ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿ

ದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಫಿಗರ್ಸ್ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಅಲಾಬೆಡ್ ೫೦೫, ವೈನಾನ್ಸ್‌ಡ್ ೩೪೪, ಎಸ್. ಟಿ. ಲೆಫ್ಟೆ. ಎಂ. ಟಿ. ೦.೨೨ ಬಟ್ಟು ೫.೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇನ್ನು ೧೯೭೮-೭೯ರ ಫಿಗರ್ಸ್ ಸ್ವಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೊಡಯ್ಯನವರು ಸಹ ಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಡಿರಿಸ್‌ಡಿಕ್ಷನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಏರಿಯಾ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಷೇರು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಏರಿಯಾ ರಿಸರ್ವ್ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಷೇರ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಎರಡು ಕಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಡಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹ ಆಗುವುದರಿಂದ ಓವರ್ ಲ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಆಗಿ ಇರಬಾರದು ಅಂತ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕಬ್ಬನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಲೇ ಬೇಕು. ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಹಣ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ನಿಜ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಷೇರು ಆಮೌಂಟ್ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

As per provisions under Byelaw No. 9 of the said factory, "A Member may resign after giving notice of six months to the Board of Directors, but he shall cease to be a member only if his resignation is accepted by them, provided he has paid all the dues if any or duly discharged any other liability due to the Society. But his share amount will not be refunded to him without the previous sanction of the Government, within one year from the date of acceptance but may be transferred by the Board of Directors to a person eligible for membership."

12-30 P. M.

Within one year from the date of acceptance that may be transferred to the Board of Director to a person eligible for membership ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಥವಾ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI. H. D. CHOWDAIAH.—There are 3000 shareholders. Do you expect that all the 3000 will come and approach the Government?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂಪದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ, ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ಯಾರು ಜಾಮೀನು ಆಗಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನ ಮೇಲೂ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಇರುವಂತಹ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ, Award is as good as a decree. Both the principal debtor as well as the surety are defendants. If there is a decree against them both are liable jointly and severally. The Creditor may proceed against any of them. ಮೊದಲು ಸಾಲಗಾರನಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಲಗಾರನಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜಾಮೀನುದಾರನ ಕಡೆಯಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಾವು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ. ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಹುಲೆಕೆರೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಸೊಸೈಟಿ ಲಾಸಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಕನ್ಸಂಸನ್ ಚಾರ್ಜಸ್ನ ಅಥವಾ ಡಿಮಾಂಡ್ ಚಾರ್ಜಸ್ನ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಅದು ಡಿಮಾಂಡ್ ಚಾರ್ಜಸ್.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜನೂರ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. And supervision of departmental officers is nil ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅವೇ ರೀತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಹಳಷ್ಟು ಸರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅಂತಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಡಿಲೇ ಮಾಡುವುದು, ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಡಿಲೇ ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಡಿಲೇ ಮಾಡುವುದು. ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನವರು ಏನಾದರೊಂದು ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆಯೋ, ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದೇ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ನನ್ನ ಗವನಕ್ಕೂ ಬಂದಿವೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು, ೧೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಂತಹ ಠರಾವು ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕನಾದರೂ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿಯವರು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಅಂಶವೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈಗ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಾರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ During 1979 actual advance to this Bank was Rs. 16.80 lakhs. During 1980 there is a programme to lend upto Rs. 2 crores. ಅದಾಗ್ಯೂ ಸಹಿತ ಆವೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಈ ಸಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲದ ಎಲಿಜಿಬಿಲಿಟಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಒಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವಂತಹ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. The Karnataka Co-operative Wholesale Stores Limited, Mangalore is working under loss. The audit report for the year 1978-79 reveals that the concern has made a net profit of Rs. 1,69,600-64. But there was a accumulated loss of the the previous year 1977-78 to the tune of Rs. 4,35,458-67. The loss is due to the fact that the sales have gone down considerably and at the same time there was an increase in the overhead expenditure. Action will be taken to increase the turnover of the Society in Order to reduce the losses.

ಕೊನೆಯಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಬಡ್ಡಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆವೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ

ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪೆಡ್ಲೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೇಟನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಯಬೇಕು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪಿ-ಆರ್ ಅಂಶದಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಡಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಎರಡೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ೧೧.೫ (ಹನ್ನೊಂದುವರೆ) ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ರೈತನಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೂ ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಲೋಸ್ಚರ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿಯೂ ತಕ್ಷಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದುಪಡೆಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹು ತೇಕ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದಂತಹ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ವಹತ್ತರವಾದ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಡಿಸಿಷನ್‌ನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲರತಕ್ಕಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಎಲೆಜಬಿಟಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಸಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಂತಕ್ಕಂತಹ ಜನ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಯಾವ ಯಾವುದನ್ನು ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಾವು ಬಂದಮೇಲೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಡಿಸಾಲ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಆ ಕಮಿಟಿ ಇದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಲಂಕಾಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು; ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sir, a committee has been constituted for suggesting amendments to the Co-operative Societies Act, with following Members —

1	Minister for Co-operation,	...	Chairman
2	Sri S.S. Arakeri, M.L.A.,	...	Member
3	Sri G.K. Takka, M.L.,	...	Member
4	Sri M.C. Nanaia, M.L.A., and President, Karnataka State Co-operative Marketing Fede- ration	...	Member
5	Sri Abdul Nazir Saib, MLC	...	Member
6	Sri S. Mallikarjuniah, MLC.,	...	Member

7	Sri Poonacha,	...	Member
8	Sri A.G. Anegundi	...	Member
9	Srs K.R. Achar, Co-operator,	...	Member
10	Secretary to the Department of R.D.C.,	...	Member
11	K. R. Chamaiah, Draftsman, Law Department.	...	Member
12	The Registrar of Co-operative Societies.	...	Member-Secretary
13	Sri S.R. Bommai, M.L.A..	...	Member
14	Sri R.Y. Ghorpade, M.P.,	...	Member
15	Sri Oscar Fernandez, M.P.,	...	Member

SRI D. DEVARAJ URS.- Sir, I am not complaining individual⁸ but the policy to be adopted by the Government when such committees are constituted is opposition side. Members are also to be included. I very much desire that the Government will take the Opposition opinion into consideration.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕನೂರು.— ಈ ಒಂದು ರೀತಿ ಜನರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿ ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಂತರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವಾಗ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೀತಿ ಜನರನ್ನು ಏಕೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದರೆ, ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಇವರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಿಲೇ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಈ ರೀತಿ ಬಹು ಜನರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ವರದಿ ತಯಾರು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತವು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಇಲ್ಲಿ ೨-೩ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ರಿಪೊರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಒಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಈ ರೀತಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಎಕಾನಾಮಿಕಲಿ ಮುಂಬಲ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಿಸರ್ಚ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು, ಶಿವರಾಮ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮುಂಬಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಬಹುದೆಂದರೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೈಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಂದು ಹಣ

ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ರೀ ಆರ್ಟ್‌ನೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇದೆ ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂತೋಷ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಫಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ I would suggest the Minister to go into this question in depth and not by superficial study. Simply because somebody mentioned ನನಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ; ನನಗೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಹುದು, ಹಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬಹುದು, ಏನೋ ಒಂದು ಸಕ್ರಿಯ ಮೂಲೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅದನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ವೈಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ previously we have taken great pains to look into this question. If you want to again establish all the societies, you may do it at your own risk, I do not come in the way. But, I caution you, that will not help the people.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಜನರಲ್ಲಿಗೂ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ, ಲೆಜಿಬಲಿಟಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಲೆಜಿಬಲಿಟಿ ಹೆಗೆ ಎನ್ನುವುದು ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಲೆಜಿಬಲಿಟಿ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೆಜಿಬಲಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದನಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಾಲ ಇರಬಾರದು, ಅಥವಾ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೨೦ ಭಾಗ ಜನರು ಸಹಾ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಲೆಜಿಬಲಿಟಿ ಇರುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಏನೋ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವಿರೋಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮತುಜರ್ಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ ಹಣ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಿ. ನಾವು ಕೇಳಿದ ಹಣ ಹಾಗೂ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ. ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದು ೬೧೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು, ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ೪೨೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ೧೯೭೯-೮೦ಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದು ೫೫೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ೪೧೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆನ್ನುವ ಆಸೆ ಇರಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪಣ್ಣೆ ಆ ರೀತಿ ಇಬ್ಬರು. ಆದರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಡವೇ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಯಾವ ಏಜೆನ್ಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಬರುತ್ತದೆ? ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಡಿವಿ ಮತ್ತು ಎಂಎಫ್‌ಎಲ್‌ಎಸ್‌ಸಿಎಮ್ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಷಲ್ ಹಾರ್ನರ್‌ಗಾಗಿ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್‌ನೇ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ನಿವೃತ್ತ ಮಹತ್ವವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಇದು ಬರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ? Who are all the eligible people, that is the point which I thought, the Minister would clarify. ಹೀಗೆ ಒಂದಿನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿವೃತ್ತ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸಾಲ ಮಾತ್ರ, ಅದು ಮೀಡಿಯಮ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ತಾಪ್ತ ಕರ್ನಾಟಕವು ಲೋನ್ ಉದ್ದೇಶ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಿಡಿಯಮ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ, ಅರ್ಧ ಭಾಗ ದಷ್ಟು ನಾನು. ಎಲಿಜಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿದ್ದರೂ ಎಲಿಜಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಂದು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಡಿಫಲ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರೂ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಿಡಿಯಮ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್; ಶಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಶನೂರವರು How to make them eligible? There are two methods. One to use the law very strongly against those defaulters. Secondly ask the departments to prepare a list of defaulters. ನಾಗವಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಡೈರಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 2-3-3-2 ಎಕರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬೆಳೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಸಾಲ ರೀಸಿವುಗಳಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ವಜಾ ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಹುತೇಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲಿಜಬಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಎಲಿಜಬಲ್ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲಿಜಬಲ್ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ, ನನಗೂ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ. We shall not announce all these things. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾಳೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವನು ಹೋದರೆ, ಅವನಿಂದ ಕೂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಬೇರೆ ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಏಜೆನ್ಸಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅಮಾಲ್ ಮೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಯಬಲ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ವಯಬಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ಯಾಡೆನ್ಸ್ ಇದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ನಿಜ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ 3-3-30 ಸಾವಿರ ಪಾಪುಲೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇದ್ದರೆ 10-15 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನಂತರ ಪಾಪುಲೇಷನ್ ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಎರಡು ಮೂರು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಇರುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು. ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಯು ವಯಬಲ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಯಬಲ್ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಭಾವನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಯಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲವಾದ ನಾನ್‌ವಯಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಹೋಗಿ ಇದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಏದಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು, ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಯಬಲ್ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ವಯಬಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತೇವೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಯಬಲ್ ಅಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲಿಜಬಲ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಎಲಿಜಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಂದರೆ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ಸ್ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಎಲಿಜಬಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಕೆಲವೊಂದು ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮುಖಂಡರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಜನರನ್ನೇ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಏನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು ಅದು ನಿಜ ವಿರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಬರ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ರಿಕವರಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೂ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಹಣವನ್ನು ಇಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

೧-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿದೆ, ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಿದೆ. ಜನರು ತಾವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪುಕ್ಕಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. Short-term loans should be converted into Medium-term loans. As on 31-5-1980, the demand for loan is Rs. 103 crores, but the collection is only Rs. 41 crores. Rs. 69 crores and 49 lakhs are overdue. Unless we instill the confidence in the minds of the people, that these societies are going to function effectively, not only from the point of view of loan but also from the point of view of collection of loans then only deposits will come; otherwise, how do you expect the deposits. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರ ಡ್ಯೂಸ್ ಇದೆ. ಅದೂ ಸೇರಿ ೮೨.೫೨ ಕೋಟಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಹೋಲ್ಡ್ ಇರಲೇಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದವಾರಿ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿ ಆ ಜನರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೯-೭೦ ಇದರ ಶಾಖೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ವಸಾಹತು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಶಾಖೆಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳೂ

ಕೂಡ ಇವುಗಳಂತೆಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರರೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಸೊಸೈಟಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸೊಸೈಟಿ ನೌಕರರೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಾವು ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಬೇರೆ. There are deposits from the Government Departments ಇದರಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಇಡಬಾರದು ? ಕೆಲವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ; ಸೂಮಾರು ೧೮-೨೦ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ ಆಗಬೇಕಾದವು ಬಹಳ ಇವೆ. ನೀವು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. If you really want to take a policy decision, why don't you strengthen the Co-operatives. Let us put the money into our own Banks. The Co-operative Banks are almost ours. Why not the Government take a policy decision ? More amount has been deposited in the nationalised Banks. ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಆಗ ತಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಮುನ್ಸಿ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳೂ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಾರಾಯಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ನಾನು ಕೇವಲ ಎರಡು ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಪೂರ್ವ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ೮-೧೦ ಮೈಲಿ ದೂರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಬಡವನಾದವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಳು, ಬಟ್ಟೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಮುಂತಾದ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ೧೦ ಮೈಲಿ ಹೋಗಿ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಎಥದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಸುಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ರೈತರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಸೂಲಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನನಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, “ಮೌನಂ ಸಮೃತ್ತಿ ಸೂಚನಂ” ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. only for agricultural crops I made it very specific ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸುಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಕೇವಲ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ರೈತರ ಜಮೀನನ್ನು ಅಡವಾನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ.

ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ನ್ನು ಹೈಪಾತಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಗೋಸ್ಕರ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೈತ ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ರೈತ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ಸಾಲದ ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತೆ ಈ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಲನೆಯದಾಗಿ ಸುಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸೂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಡ್ಯಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಡಿಸ್‌ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೊತ್ತ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸ್ಕಾಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೮೪ ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯ ಮೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಮೇಷನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕೇಸ್‌ನ್ನು ಕ್ಲೇರೈದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಲೋಕಲ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಇಂಥಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಏನು ಕ್ರಮತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥಾ ಸಂಘ ಇಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ದೂರಂ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅರ್ಬನ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟೆಪಲ್ ಸೆಲ್ ಪ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಯಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಸಹ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಬನ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ೨೨ ಸಾವಿರ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೭೮೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ೪೮೨೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಉಳಿದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ಹೌಸಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಹರಿಜನ/ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬೇಸಿಕ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಒದಗಿಸದೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ರೈತರು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಗ್ರ ಮೇಷನ್ ಆಗಿದ್ದು ಅದರ ಪೀರಿಯಡ್ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಕೆಲವು ಮಾಡುತ್ತಿ

ದಾರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತೆ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೋನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಗ್ಜಿಮ್‌ಪನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ಆರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈ ವಿಷಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮಂ.—ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಆನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರವು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಈ ತರಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಪಾಲಿಸಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೋನ್‌ಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಹೋದ ಸಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಿ ರೈತರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೋನ್‌ಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯನ್ನು ಎಗ್ಜಿಮ್‌ಮಾಡಿದ್ದರು ಅವರು ಅದನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದು ಅರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಯವಿಟ್ಟು ರೈತರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಗ್ಜಿಮ್‌ಪನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕೆ. ಕಲ್ಲಿಗುಡ್ಡ.—ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಭಗವತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಸೊಸೈಟಿ ಹಣವನ್ನು ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿ. ಇದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಲು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರು ಆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡಿಬಿಟ್ಟು ಕೆಂಪು ಇಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೇ ಟಿಕ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ತಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಏನು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೋಡ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದ ಸಲ ರೂಲ್ ನಂಬರ್ ೫೯ರ ಕೆಳಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಈ ಗುಬ್ಬಿ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ರೇವಣ್ಣ ನವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಆ ವಿಷಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. I have discussed thread bare and the Hon'ble Minister cannot jump to a conclusion.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇದ್.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಂದರೆ, ಮೆಸರ್ಸ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕನ್‌ವೇಯರ್ಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ಒಸಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು, ಮಕ್ಕಳು ಇದರ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಂದು ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಂದಿ ಏನು ಬಂದಿವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.

MR. B. BHASKAR NAIDU.—The Hon Member has been taking the name of the former Vice President and his family. I would like to ask him whether he would stand by it or wheter he is making hearsay case.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ಈ ವೀವರ್ಸ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೯೦ರಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬೋಗಸ್ ಆಗಿವೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಟ್ಟು ೨೭ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೪ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬೋಗಸ್ ಆಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದುಕಡೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ, ನೇಕಾರರಿಗೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಇಂಥಾ ಒಂದು ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲಿಕ್ವಿಡೇಷನ್‌ಗೆ ಬಂದಿವೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರ್.—ಆ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದೇನಾದರೂ ಆಕ್ರಮ, ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅಂಥಾದ್ದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

MR. SPEAKER.—Now, the Hon'ble Minister of State for Muzarai and Regulated Market will make a reply.

**Discussion and Voting on the Demands for Grants for the
year 1980-81, Demand Nos. 23, 27.**

ಶ್ರೀ ಸುದೀಂಧ್ರರಾವ್ ಕಸಬೆ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ನಮ್ಮ ರೈತಬಾಂಧವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಕೆಲವು ಷರತ್ತು (೧) ಹಾಗೂ ೬೨ (೨) ರತ್ತ ಸರಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಾ, ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಸರಕಾರದ ನೌಕರರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ದಿನಾಂಕ ೭-೨-೧೯೭೩ ರಂದು ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಯಾವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲ್ಪಡಲು ಅನರ್ಹ ವಾದ ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿದ್ದು ಅವರದೇ ಸರಕಾರ ೧೯೮೦ ರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೦ ರ ವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ ೭-೨-೧೯೭೩ರ ಆದೇಶವನ್ನು ಯಾಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿತನ್ಯದಲ್ಲಿ, ದಿನಾಂಕ ೭-೨-೧೯೭೩ರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಸರಕಾರದ ಆದೇಶವನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಆದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ, ಸದರಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ಅದೇ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ರಿಟ್ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ವಿತನ್ಯದಲ್ಲಿ, ದಿನಾಂಕ ೭-೨-೧೯೭೩ರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರ ಇಚ್ಛಿಸುವುದೇ ಎಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಾಲಯ ಕೇಳಿದ್ದು ಸರಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಕಾರದ ದಿನಾಂಕ ೭-೨-೧೯೭೩ರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿದೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೧-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಏನು ಒಂದು ಆದೇಶ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ೭-೨-೧೯೭೩ ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಇನ್ನು ೨-೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಶಿವನಂಜಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ತಕ್ಕೇಡ್ ರವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ರಾದ ರಾಜೇಗೌಡರು, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ರೈತನಿಗೆ ಏನು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅದು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಡ್‌ಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ರೈತ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗ್ರೇಡ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕು ವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈತನಿಗೆ ಅವನು ಬೆಳೆದ ಧವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತೆ ವೇರ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಗೋಡ್‌ಡಾಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಅವನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ

ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಪ್ ಕಾಟನ್ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ರೈತ ಯಾವ ಫಸಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಅವನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ತರುವಾಗ ಅವನು ಯಾವ ಬೆಲೆಗೆ ಆ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ, ಅವನಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೂಡಾ ಆ ಧಾರಣೆ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಬೆಕ್ಕಿನಕಟ್ಟೆಯವರು ಹೇಳಿದರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ.....

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅವರು ಬೆಕ್ಕಿನಕಟ್ಟೆಯವರು ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆ.

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹಸಿವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಬೇಸರವನ್ನು ಈ ಮುಖಾಂತರ ಕಳೆದಿದ್ದಾರೆ. !

ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರರಾವ್ ಕಸಬೆ —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟೆಯವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಡಾನ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು, ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾರುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೨೦೦ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಶೇಕಡಾ ೬೦ ರಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ತರುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನು ಉಳಿದ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅವನ ಮುಂದಿನ ಒಕ್ಕಲಿನ ತನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ರೈತ ಏನು ೬೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ತರಬೇಕು ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೮೦ ಸಂತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗೋಡಾನ್ ಅಫೀಸ್ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಕಸಿಷ್ಟ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿಶ್ವದ ಮುಂದುವರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಎಂ.ಎ.ಇನ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ರೈತನ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏನು ಈ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕಮಿಟಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI M. C. NANAIAH.—Sir, we will compliment the Hon'ble Minister for his brave and finest speech.

MR. SPEAKER.—The question is :

‘That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of demands inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government of defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending with -1 day of March 1981 in respect of Demands Nos. 54 and 55’.

The Motion was adopted and the sums were granted.

As directed by the Chair the Demands voted by the House are reproduced below :

Demand No. 54

“That a sum not exceeding Rs. 9,02,66,000 on Revenue Account and Rs. 19,88,65,000 on Capital Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of Co-operation (Excluding Regulated Markets)”.

Demand No. 55

“That a sum not exceeding Rs. 2,33,42,000 on Revenue Account and Rs. 8,00,000 on Capital Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of ‘Regulated Markets’”

MR. SPEAKER.—Now the House stands adjourned to meet again at 3 P.M. to-day.

The House adjourned at 1-40 p.m.

The House re-assembled at 3-10 p.m.

[Mr. SPEAKER in the chair]

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—I have received the following message from the Chairman, Legislative Council, as required by Rule 106 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Council :

“I send herewith the Bangalore City Civil Courts (Amendment) Bill, 1980 which has been agreed to in the Legislative Council on 15th July, 1980 without any amendments.”

FINANCIAL BUSINESS

Discussion and Voting on the Demands for Grants for the year 1980-81.

Demand No. 23

SRI M. M. J. SADYAJATHA (Minister for Transport).—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 1,37,90,000 on Revenue Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted

to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of "Taxes on Vehicles".

Demand No. 27

"That a sum not exceeding Rs. 81,90,000 on Revenue Account and Rs. 3,40,00,000 on Capital Account inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of "Road Transport."

The question was proposed

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದರ್ಗ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ತಾವು ಕರೆದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಏನಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇವತ್ತಿನ ಈ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ೧೯೭೭-೭೮ರ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನು ಈ ಸಾಲಿನ ಆಡಳಿತ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಕೈಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರವರರು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — Mr. Speaker Sir, the administration report for the current year concerning the working of the K.S.R.T.C. is not furnished to us. The report that had been supplied to us pertains to the year 1977-78. I should like to know, as a matter of fact, whether the administration report pertaining to the year 1979-80 is prepared, and if so, why the report is not made available to the members. If it is not prepared, what are the reasons? This explanation would be necessary to facilitate us to have discussion over these demands in a meaningful manner.

SRI M. M. J. SADYOGATHA. — The report pertaining to the year 1979-80 is not yet ready.

SRI A. LAKSHMI SAGAR. — What does that exactly mean? Should we take it for granted that it is not prepared?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೂಡ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಆಯಾ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, the affairs of the K.S.R.T.C are irreparable. This one instance is sufficient . . .

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಇದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—Whenever the demands are taken up . . .

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ, ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ವಿಷಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ? ನಾನು ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನನಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

SRI AZEERZ SAIT. - In the absence of the administration report, it becomes difficult for a member to talk. I request the Chair either to postpone discussion of demands or adjourn the House. We cannot proceed without this report. Let the officers understand their responsibility.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sri Azeerz Sait has very correctly said that officers and Ministers are taking this in a very light way. I entirely agree with him.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೆ ಸುಧೃಢವಾದರೆ, ಈ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಇವತ್ತು ಹೇಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಇದೆ. ನಾವು ಈಗ ಅದೇನೂ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗೋಣ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನಾದರೂ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ೧೯೭೭-೭೮ರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೯-೮೦ರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದಸಾರಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಂತೆ ೧೦-೧೫ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೧೯೭೯-೮೦ರ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಈ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್‌ನವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವನೆ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Mr. Speaker Sir, this is a very serious matter. In the absence of the administration report, on which matter should we discuss ?

I request the Hon. Minister to take serious note of it and take action against the officers of the Department.

SRI M. C. NANAIAH.—I would rather request the Hon. Speaker to come to our rescue. Without the report, on what factor we have to speak. They should give us the report. What is the progress they have made? K.S.R.T.C. is in a mess. What proposals they have brought before the legislature? In the absence of the report, I would only request the Speaker to adjourn it to some other day.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—I have a submission to make about, your observation that last year discussion on this demand took place on the basis of the report then made available to the members. Sir, my submission is, we overlooked the issue. But there is no reason why we should repeat it again. This is my point. My second point is, so far as the demands of other departments are concerned, the reports of those departments were made available to us in order to help us to understand the situation and the problem that confront each demand pertaining to each Minister. Therefore, my submission is there is no excuse on the part of the K.S.R.T.C. Apart from discussing the affairs of the K.S.R.T.C., there is not much for the members of this House to discuss about the other demands. The other matter would be relating to the working of the Motor Vehicle Department and the collection of the Motor Vehicle Tax. This is the only thing. My last submission is that the only forum where we can ventilate the grievances of the public is this House. There is no other heck over the working of the K.S.R.T.C. at all. There is no other heck under the law. This is the only forum and if this forum is not properly provided with material *viz.*, with the report of the working of the corporation, what are we to talk about? What is the material upon which we can address ourselves and bring home to the members of the Cabinet and in particular the Minister concerned?

SRI M.M.J. SADOJATHA.—The report for the year 1978-79 has gone for printing. It is not yet ready.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದ್ಯೋಜಾತಪ್ಪಸವರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಳಿಕಳಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕೊಡುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏಕೆ ಕೊಡದಾರೆಂದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ.

SRI AZEEZ SAIT.—The KSRTC is the burning problem of the day. Even the Minister has said that he is not satisfied with the working of the KSRTC. The report of 1977-78 has been distributed in April 1979. It has nothing new in it. It is not the report that is given now. Please see the 2nd page.

“April 1979. Mr. A.B. Verghese-In pursuance of Section 35 of the Road Transport Act 1950—submitting 7th Annual Administrative Report of the KSRTC reviewing with the activities of the Corporation during 1977-78 together with the relevant statistics.. April 79”

That means, that report has been published in April 1979, what happened to 1978-79 report? Are we to go two year back schedule? The KSRTC is in a mess.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—What was your experience when you were Minister?

SRI AZEEZ SAIT.—The report of 1977-78 was published in 1979.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—It is a statutory body, the report was given one year later.

SRI AZEEZ SAIT.—Every one knows that it is a statutory body. The report of 1977-78 has been completed in April 1979 and now we are in 1980 July. They have taken 1½ years for printing and distributing, what happened to the report of 1979-80? Until that is brought forward, I don't think we are in a position to discuss at all.

SRI B. SUBBAIAH SHETTY.—If we discuss about the KSRTC we will be discussing about the antique buses, that is why to discuss about the antique buses, they thought fit to give the antique report to us.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು ಅಂಥಾ ಬಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾವು ಮಾತಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

SRI H. GANGADHARAN —This is the case not only with KSRTC but even with regard to Public Undertaking Industries, latest reports are not made available to us. KSFC or industries, even those reports also have not been made available to us. Last year and the previous year, we have not been supplied any one of the reports of the Public Undertaking Industries

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಶಿ ದಿವಸ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಕರೆಯಿರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಈ ರೀತಿ ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಾವು ಸೈನ್ ಮಾಡಿದರೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು, ಆದರೆ ಅದು ಸದಾಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು.

SRI M.M.J. SADYAJATHA.—Last year we have discussed the report of 1976-77.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—೧೯೭೬-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಪರದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದ್ಘಟನವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. Let not the Officers take the legislature for granted. Give

an assurance on the floor of this House just now that officer who are responsible will be kept under suspension. We will certainly co-operate.

SRI M.M.J. SADYAJATHA.—I shall examine it.

SRI M. C. NANAJAH.—The KSRTC is a statutory body. The Transport Minister should discuss the activities of KSRTC which is attached to him. To-day we are concerned only about the functioning of the KSRTC. The report of the KSRTC is not before us and there is so much of concern in the minds of the travelling public about what is happening. The Policy of the Government will have to be spelt out. The General Manager of the Corporation has given a press statement that the KSRTC will be divided into 5 corporations. We want to know the policy of the Government where is the report? If they want to take us for a ride, we will take these officers for a ride. I want the Minister to make a firm commitment on the floor of the House.

3-30 P.M.

This attitude should be removed. The Speaker must be firm when they take the entire House for granted. It is a gross dis-respect of this House. The Hon. Speaker has published the programme 15 days back and still the Officers do not know to give the Report.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—What Sri Nanajah has said is cent per cent correct. The Officers have neglected. Because of their negligence, there is a chaos in this House. But I am happy that the Hon. Minister has promised to the House and now the Hon. Speaker has to see that proper punishment is given to those Officers. I think that would satisfy us.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಂಟೆಗೆ ಇದ್ದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಕ್ಷರಂ.—ನಾನು ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ? ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ತಾವು ನೇರವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯನವರು ಮತ್ತೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಿಟಗಾರಿಕಲ್ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಉಟವಿಲ್ಲದೇ ಕೊತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಒಳ್ಳೆ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಿರುವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ಟೈಮ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ... On Thursday, 27th March 1980 in the item Papers Laid on the Table, this 17th Annual Administration Report of the K.S.R.T.C. for the year 1977-78 under 35 (3) of the Road Transport Corporation was laid on the Table of this House. It is not discussed.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್.—೯೭೭-೭೮ರ ಆನ್ಯಾಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಅದು ಹೋದವರ್ಷ ಬಂದಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೨೭ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೦ರಂದು ಲಾಸ್ತ್ ಇಯರ್‌ದು ಇಲ್ಲಿ ಟೇಬಲ್ ಮುಂದೆ ಇಡಲಾಗಿ ದೆಯಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಲಾಸ್ತ್ ಇಯರ್‌ದು ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಆಗಿದೆ. ಆಸೆಬ್ಬಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ನಡೆಯಿತು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದೆ, ದಯಮಾಡಿ ಕೇಳಿ. ೨೭ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೦ ಗುರುವಾರ ದಿವಸ ೩ನೇ ಪೇಪರ್ ೧೯೭೭-೭೮ರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮುಂದೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕಸ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

SRI AZIZ SAIT.—Please try to understand. The 17 Annual Report has been discussed in this House.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೧೯೮೦ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೨೭ನೇ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾರದ ದಿವಸ ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟೂ ಇಲ್ಲ, ಚರ್ಚೆಯ ಅಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಏನೆಂದರೆ, ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಜಿಡಾಡಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ... Discussion and voting on the following Demands for Grants for the year 1980-81 The Demands are Taxes on Vehicles and Road Transport.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಡಿಮಾಂಡ್ ಯಾವುದು ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ ಆನ್ ವಹಿಕಲ್ ಮತ್ತು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ೧೯೮೦ ರಿಂದಿರುವ ಡಿಸ್ಕಸ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? Is it justified to discuss on that Report ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ೧೯೭೮-೭೯ರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿ ಏನಿದೆ ಆದು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ it will note down and see that it is not repeated in future.

SRI AZIZ SAIT.—I congratulate you. In 1978 you were also contesting elections and I was also contesting elections and also all the Members of this House were contesting elections. Now, we are in the year 1980-81. This is a report of the year 1977-78. I do not think it is proper on our part to discuss on that. The Assembly was dissolved and the new one has come. Now, you are asking us to participate in the debate on the basis of the year 1977-78. This is

out-dated and out-moded and meaningless report. That is why I am tearing it off now.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಅದುವೇ ಹೇಳತಕ್ಕ ಧಾಟಿ.

SRI P. RAMDEA.—Sir, we do not want to discuss this out-moded report. ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ವರದಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ. We want to participation the last year's report. Kindly see that is supplied to us and the Hon'ble Minister can place the demand to-morrow. ಹಳೆಯದನ್ನೆಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿನವು ಕಾಲ ಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದಲ್ಲದಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(INTERRUPTION)

ಶ್ರೀ ಎ.ಜಿ. ಕೊಡ್ಗಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೯೭೮-೭೯ರ ವರದಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರು, ಅದು ಬರಲಿ ಬರವವರೆಗೆ ನಾವು ಕಾಯೋಣ.

SRI M. C. NANAIH. — Sir, I would like to bring one thing to the notice of the Hon'ble Speaker. This report was published in the year 1979-April. They have taken one long year to lay it on the table of this House. Either they have pre-dated it or the report was not ready in April 1979. This report was ready only during February 1980. To make it appear that this report was ready in April 1979, they have pre-dated it and presented it on the table of this House. We want to discuss a report relating to 1978-79 and the latest developments. Now, they are asking for about Rs. 5 to 6 crores. The entire K.S.R.T.C. is in a mess. Members want to know the exact policy of the Government and what is the thinking of the K.S.R.T.C. about streamlining the whole K.S.R.T.C. system. In the absence of such a report, Sir, I think it is our opinion that we are unable to participate on the demand.

Sir, in the light of this, if the Government agrees to postpone this demand we have no objection. If the Government insist that this demand should be taken up for discussion today particularly on a report relating to the year 1977-78, we the Members of the Opposition are not in a position to discuss the report which is really out-dated. Sir, I want to know clearly from the Minister whether he is agreeable for postponing this demand and then give us a report for the year 1978-79 so as to have a healthy and purposeful discussion on the transport system. I want this answer from the Hon'ble Minister and there after we will take a decision.

SRI K. BHASKER NAIDU. — Sir, let us think for a moment. The discussion to-day is regarding transport. K.S.R.T.C. is only a portion of a limb of which report has not been placed on the table of this House. Last year also the report was not given and we discussed about it. I am not prepared to criticise the previous Government.

But, it has been going on. Let the Hon'ble Minister give the report after 15 days and then we will discuss about it.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಿ. ಸದ್ಯೋಜಾತ.—ಈಗ ೧೯೭೭-೭೮ರ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

SRI M. C. NANAIAH :—For 1980-81 budget there is a demand of Rs. 3 crores and 40 lakhs for K.S.R.T.C. We are not discussing the demand of 1977-78. We are passing the demands for the year 1980-81. Is the Hon'ble Minister agreeable to supply us annual report for the year 1978-79? And then till such time he can take the time, and thereafter we will discuss the demand. I want an assurance from the Minister, for that.

Mr. SPEAKER:—It is a corporation. Its Accounts have to be audited and the audit report is to be considered and approved by the general body. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಷದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ :—ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. You are a judge. You are the custodian of the sanctity of this House. ತಾವು ತಕ್ಕದಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. K.S.R.T.C. is unconcerned to us. Sir, you are the presiding officer. You are here to judge the action of both the sides.

MR. SPEAKER:—If it is not a fact you point out that it is not a fact.

SRI AZEEZ SAIT:—We expect the Speaker to come to the rescue of the Members, not of the Ministers.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಪುನಃ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ೧೯೭೮-೭೯ರ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಒಂದು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಅದನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಿ. ಸದ್ಯೋಜಾತ :—೧೯೭೮-೭೯ರ ವರದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ :—೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಯಾವಾಗ ಸೇರಿತ್ತು? ೧೯೭೯ರ ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಸೇರಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಏಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

This is a scandal. When the House was in session in 1979 March-April and the report was not placed before the House, we have to take all those things into consideration.

What is the big fun of K.S.R.T.C. in holding up this report during that session and place it before the House now? Sir, Therefore I want to talk only on the report of 1978-79. Let the House be adjourned till that report is made available.

SRI A. LAKSHMISAGAR :—Sir, I raise on a point of order. Your observation was that the Corporation is a corporate body, statutory body and it takes time for getting its account audited, and therefore there is delay. It, therefore, means that they need not place this report before this House. If it is the contention of the Government that the working of the K.S.R.T.C. by means of an administration report need not be placed on the table of the House and enable the Members to inform themselves about the administration of the K.S.R.T.C. if that is the legal position, let them say so.

SRI H. GANGADHARAN:—The Chair is also telling that. Let us not waste the time of the House by raising points of order...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ನಾನು ಅದನ್ನು ಇಡುವುದಿಕ್ಕಾಗಿವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ೧೯೭೯-೮೦ನೇ ಇಸವಿಯನ್ನು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ I doubt whether it has been audited and the General Body has been called for, ಎಂದು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅರ್ಥದಿಂದ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸದ್ವಿಜಯ:—೧೯೭೯-೮೦ನೇ ಇಸವಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಡಿಮಾಂಡ್ ಟೆಬಲ್ ಆಗಲಿ, ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ.

SRI A. LAKSHMISAGAR :—Sir, the Hon'ble Minister now assured that the report for the year 1978-79 would be made available to the members of this House. May I know the date of presenting the report in this House.

SRI M. M. J. SADYOGATHA:—I will submit the report within 15 days.

SRI A. LAKSHMISAGAR :—I think by that time the House may be discussing the Appropriation Bill. The Appropriation Bill has got to be passed. We cannot postpone it. Therefore, I suggest to the Hon'ble Minister to present the report before 29th, of this month.

SRI M. M. J. SADYOGATHA :—I will furnish within 29th, of this month.

SRI A. LAKSHMISAGAR:—Then, we can take up the demand on 29th itself.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಈಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ದಿವಸ ಏನೇನು. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್:—ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಡಿ-ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದು, ರೀಜನ್ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ, ಇದರ ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇನು, ಸುಧಾರಣೆ

ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿವರ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆ? ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆ? ನಮಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವರದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬರುವವರೆಗೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಒಂದು ವಾರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಮಗೆ ವರದಿಯು ೨೦೦ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಪ್ರದವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟ ಭಾಯಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಎಂಬ ಸದಂದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—೧೯೭೯-೮೦ರ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷವಾದ ೧೯೭೮-೭೯ರ ಸಾಲಿನ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡದೇ ನಾವು ಈ ರಸ್ತೆಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ, ಫಲ ಪ್ರದವಾದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಬಾಡಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಚುಟರಿ ಬಾಡಿಗೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ವರದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಟ್ಯಾಚುಟರಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ನಾವು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾವು ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಯಾರ ಪರವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತ ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡದ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಗ್ಯೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡದೆ ಕೈಪಿ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾಳುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸ್ಟ್ಯಾಚುಟರಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್‌ನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಅದರ ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಸ್ಕ್ಯೂಟಿನೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಸ್ಟ್ಯಾಚುಟರಿ ಬಾಡಿಗೆಗಳ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸ್ಟ್ಯಾಚುಟರಿ ಅಬ್ಸಿಗೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಇಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಪೂರ್ತಿ ವರದಿ ಇಲ್ಲದೇ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರೆಗೆ ಅವರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆ.ಇ.ಬಿ.ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಪೋರ್ಟ್, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಡಿಟ್ ಇಡುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

೪ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬೇರೆ. ಆದರೆ, ನಿಯಮಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವ ಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪರದಿ ಬರದ ಹೊರತು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ನಾವು ತಾಳುವುದಾದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮಾನಿರಾಜು. — ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Presentation of Budget ಎಂದರೆ ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿ ಬೇಕೋ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ರೀಟಿಂಗ್—ಟಿಂಗ್ ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದು ಅದು ಒಟ್ಟು. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪರದಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಲಹಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ.

SRI H. GANGADHARAN. — When we are discussing on the demand we are granting some amount to be spent by the Government. Unless we know how the money granted last year was spent, whether it was spent correctly or ill-spent, how can we grant further sum for their expenditure? If things are not followed for several years it does not mean that we should follow the same thing and we should commit the same wrong again and again. We are expected to know what has happened to the money granted last year. Unless we know the correct picture of the money spent last year by each and every department, how can we discuss other things and grant money? In the three volumes supplied to us, we find only how much money has been spent; but that does not give the details of account. Unless we have the detailed account before us, it is impossible to discuss on any demand. The discussion will be useless. Therefore, the report must be, whether it is KSRTC or any other department, placed before the House. We are expected to be the watch-dogs of public funds.

SRI M. C. NANAIAH. — This is not a case of either argument for, or against. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು, ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, KSRTC is the most important wing of the Transport Department itself. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ There is no proposal to further expand the whole programme. But there is a rethinking on the part of Government about the entire KSRTC. Under what demand can we discuss it? In all fairness let the Government accept that lapses

have taken place. You should produce before us the report of 1978-79. Merely because the report has not been produced before us, it is not that we want to scuttle the discussion on the demand. Our concern is that there must be purposeful and effective debate on the demand. It is not that we want to simply sit and go away. I am not prepared for such a type of discussion. Nobody is interested in such a type of discussion unless we know what is the thinking of the Government thinking of the KSRTC. If lapses are there, squarely and fairly own them and take effective active action against officers who are responsible for these lapses, and then request us to take up this demand. Then we will take it up.

SRI AZEEZ SAIT. — Sir, I have got two things to be brought to your notice. The first is, whether the Assembly was in Session or not in the year 1975. If it was in Session, from what month to what month? According to me we have met in March-April for the budget. This report was printed in April 79. Why was it not placed before the House at that time? It shows the practice of the KSRTC that even if the report is ready they would like to avoid presenting it to the Legislature. I will read a paragraph, from this report: “purchase of Chassis.— The Hon’ble Chief Minister and the Transport Minister have always said that they were not able to get chassis. It is a wonderful thing. What has happened, out of the order placed for purchase of chassis in the previous year?”

SRI MALLIKARJUNA KHARGE. — I want to know whether the Speaker has allowed him to speak on the demand?

(Interruptions)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಅವರು ಪರಮಾವಧಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ. — ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರದಿ ಕೊಡದೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದು?

SRI C.M. ARUMUGHAM. — One point I want to bring to the notice of the Speaker and the House is that there are two kinds of arguments advanced now. One is that without the report can we proceed with the discussion on the demands and the other is we can proceed with the discussion and the report could be presented after 10 days. In this connection I want to quote a few lines from the Road Transport Corporation Act of 1950. It says thus:

(Part-III, Chapter-V-Miscellaneous)

“35(i) Every Corporation shall furnish to the State Government such returns, returns Accounts

and other information with respect to its property or activities or in regard to any proposed scheme as the State Government may from time to time require;

(ii) without prejudice to the provisions of the sub-section (i), a Corporation shall, as soon as possible, after the end of each financial year; submit to the Central and State Governments a report on the exercise and performance by it of its powers and duties under this Act during that year and of its policies and programmes.

(3) The State Government shall cause the annual report referred to in sub-section (2) to be laid before the Legislature of the State".

So, without the report of the Corporation under this Section, which has to be placed on the table of the House, it is very difficult to proceed with further discussion. They have not complied with it. So, it is not possible to proceed. I request the Hon. Speaker to give a ruling on this issue. That is when once without the annual report and without the performance budget if we can go on discussion, then there is no need for the Corporation or any other body to give the annual report and we can have discussion.

SRI AZEEZ SAIT.—Sir, this is a report for the year 1977-78 which we are asked to discuss.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—You have torn it.

SRI RAMESH KUMAR.—We will tear your Government also.

SRI AZEEZ SAIT.—Here is a small paragraph from the report for the year 1977-78, which I would like to read:

“Out of the order placed for purchase of chassis
466 chassis.....”

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sir, Sri Azeez Sait was the Chairman of the KSRTC.....

Interruptions

SRI B.V. KAKKILAYA.—Why is the Hon. Minister keeping mum and not speaking a word on this matter? Why can't he assure us what the Government is going to do?

SRI H.D. DEVEGCWDA.—Sir, there is a limit for all these things.

MR. SPEAKER.—We have to follow certain parliamentary procedures. Nobody should lose patience and nobody should use unparliamentary words which touches the dignity of any hon. Member

of this House. I am extremely sorry to note that some hon. Members are behaving in an un-dignified manner. They should not offend the dignity or the feelings of any Member of this House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೇಹೋತ್ತಿರಿಂದ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತಲೆ ತಗ್ಗಿ ಸುವಂತಾದ್ದಾಗಿದೆ, ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ನೋಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡಬಹುದು, ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಶ್ಲೀಲ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಬಿಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವಧೆ ಆಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಯಾರಿಗೂ ಶೋಭೆ ತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಇಡಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಳೆಕಳಿಯ ಮನವಿ ಏನೆಂದರೆ ಶಾಂತವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಇಡೋಣ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು? ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್. ಗಂಗರವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು? ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸದ್ಯೋಜಾತ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ೧೯೭೮-೭೯ನೇ ಸಾಲಿನ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂಜಿವ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಹಳೆಯದು. ಇಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡಿಸ್‌ಕಸ್ ಮಾಡಬಹುದು? ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಹಳೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇವತ್ತಿನ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಇಂಜಿನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಬಹಳ ಅನೌನ್ಸೆಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಏನಾಯಿತು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇದ್ದಾಗ ೧೯೭೭-೭೭ನೇ ಇಸವಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಾಲಿನ ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸದನದ ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಆ ತರಹ ಡಿಮಾಂಡ್ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ವಿತ್‌ಹೋಲ್ಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬಾಕಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಬೇರೆ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಅಂತ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಮೊದಲಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರಿಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ (೩೫) ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್ ೧೯೫೦ ಅದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ it is a statutory obligation on the part of the Corporation to submit its annual report not merely to the State Government and also to the Central Government-but also to place the report in the House. So there has been a very serious lapse on its part. It is mandatory, but we have overlooked. We should not overlook this time. My submission is that Government should ask the explanation of the concerned Corporation and find out the concerned official responsible for this lapse and place the report before this House and then only this House will take a decision as to whether any punishment has to be meted out. Otherwise I feel that this procedure and this practice will continue year after year and next year also the same thing will happen. Therefore my humble submission is to direct the Minister and the Government to get a report and also the explanation from the concerned official of the Corporation and place it before this House and this House would discuss and find out what action can be taken against the erring officials.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಬೇಡ. I will give my ruling.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರೆಡ್ಡಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೋದ ವರ್ಷ, ತಾವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇದ್ದಾಗ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೭-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಅಡೆಟ್ ೧೯೭೭-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಮಾರ್ಚಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ದಿಮಾಂಡ್‌ಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೀಸಿಡೆಂಟ್, ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮನಿಯಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ೬೬ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಅಬ್ಲಿಗೇಷನ್ ಇದೆ. ಅವರು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಡೆಟ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಮಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಅಬ್ಲಿಗೇಟರಿ. ಇವತ್ತು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಐಟಂನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಂತ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ. ಇಪ್ಪತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಾದ ಏನು ಇದೆ ಅದು ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ ಪೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೭೭-೭೭ನೇ ಸಾಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುರಿಯೆ ತಪ್ಪೇ ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ

ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮಿಗಂ ಅವರು ಒಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಆಡಿಟ್ ಆದಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿನಿದೆ ಇದು ಹಾಗೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೇಗಿದೆ ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು ಅವರು ಒಳಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ನಾವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದ ಕ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತರ್ಕ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಇವೆ, ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಹೇಗೋ ಡಿಸ್‌ಕಂಪನಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸತ್ಯೋಜಾತ.—ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಏನೊಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮಾ, ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir, I would like the hon. Members just to bestow serious thought on the point that has been raised before this House. The object of raising this technical objection is entirely legal. Now-a-days, the expenditure made by the Corporations is much more than the Government budgets and each Corporation is spending to the tune of Rs. 100 to Rs. 300 crores. In most of the Corporation Acts, there is a mandatory provision to place the audited report before the House immediately after the closure of the year, or as early as possible. The provision is made with the purpose that the expenditure and the working of those corporations are brought to scrutiny by this House. It is the right of this House, it is the privilege of this House that the entire expenditure, the working and the malpractices, loss and profits of these corporations, all these things are brought to scrutiny of this House. For what purpose the budget details are given? For example, take Major Irrigation. We scrutinise for which purpose the amount is spent. Similarly, if the expenditures of Corporations are to be scrutinised by the Legislature, then the plan and estimates, the working and the audit reports of these corporations are absolutely necessary. Otherwise they will escape the scrutiny of this House and every member of this House will lose that privilege. Are we here to support or see that our rights are curtailed? This is the important matter which the entire

House has to take into consideration. This is not the first time that we have been raising this issue. I do not want to say that in all corporations and in all stages there is mismanagement. About 70 Corporations or Boards workings are not at all made available to us for the last 3 years, 4 years and even 5 years. The audit report pertaining to the Bangalore Water Supply and Sewerage Board is not made available for the last 7 years wherein the Government has invested Rs. 7 crores.

SRI H. D. DEVEGOWDA.—They are reconstructing the accounts.

SRI S. R. BOMMAL.—We insist on furnishing accounts only with the sole objective of checking, scrutinising and to know, how the public funds are spent by these Corporations or Boards. There are serious allegations against some of the Corporations that the accounts are not maintained. The Chairman and Board members of some of the Corporations have mis-used the funds. When are we to discuss all that? By the time we meet next, we will forget that. Of course, there is a provision that the reports placed before the House can be discussed afterwards. Once the Budget is passed in the Assembly and by the time we meet again, there will be number of other subjects and discussing the previous 2 years audit reports would be futile. The audit reports, the plans and estimates pertaining to the next year should also be placed before the House as the Government places it in the form of Budget in order to understand how the Government proposes to work, how the plans have been worked out and the members may make suggestions. All these things are absolutely necessary and therefore, the members are agitated and demanding the report pertaining to the year 1977-78. I would say, technically, there is a serious lapse on the part of the KSRTC. The hon. Member Sri C. M. Arumugham stated how, 'the audit reports should be prepared and submitted immediately after the financial year, as early as possible.' Already there is a lapse of about 6 months after the closure of the financial year, and therefore, I suppose the report should have been ready. From that point of view, all the hon. Members are pressing for this. I think, the Government must take serious note of our observations and the concerned authorities of the KSRTC must be held responsible for such a lapse. In the first instance, the Government must assure this House that action will be taken against all the Corporations which have not kept up or not acted according to statutory provisions. I say, the Government must seek permission of this House for discussion on it. Secondly, the Government have assured that the report will be made available within a week or so. Then Sir, technically one view can be taken that is, without the report, it cannot be discussed. But, for practical

purposes, many a time, when the Government has assured and where the Government sincerely admits to comply with the provisions, there will be no bar for discussion on it. We are all aware of it. The entire opposition members have raised this issue with the serious object of seeing that the Corporation acts according to the statutory provisions and the report is made available to this House for its scrutiny.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಸ್ಕ್ಯಾಟಿನೈಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೂ ಅನುಭವ ಇದೆ. ನನಗೂ ಅನುಭವವಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದರ ಅನುಭವ ವಿದೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಕ್ಯಾಟಿನೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ, ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾರ್ಡ್‌ಸ್‌ನ ಅಕೌಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಕೌಂಟಿಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಇದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. This is one of the sinister moves by the Government. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಂದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್, ಏನಿದೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅಕೌಂಟಿಂಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟನ್ನು (ಪ್ರವೈಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ) ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಕೌಂಟಿಂಟ್ ಜನರಲ್‌ನ ಪರವ್ಯಾಪಿ ನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಟಿಸಿಸಂನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಬಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. Unless we scrutinise it. ' we cannot find out the truth. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಕೌಂಟಿಂಟ್ ಜನರಲ್ ರವರಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೮ ಅಥವಾ ೯ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡಿನ ೬ ವರ್ಷಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಬಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಿ. ಲೆಕ್ಕ ಕಳೆದ ೯ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸ್ಯಾಚುಟರಿ ಅಬ್ಲಿಗೇಷನ್ ಇದೆ. ಕಳೆದ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಡಿಟ್ ಆಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ? ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಲಿ.

SRI S R. BOMMAI.—I forgot to mention the statutory provisions. Perhaps it is better that I bring it to your notice otherwise it would amount to contempt of House.

“ Without prejudice, provisions of sub-section (1), a Corporation shall, as soon as possible, after the end of each

financial year, submit to the Central and State Government a report on the exercise and performance of its powers and duties during that year and of its policy and programme. The State Government shall cause Annual Report under Sub-Section 2. be laid before the legislature of the State. "

' as early as possible during that year ' - that means, the report for the year 1977-78 and 1978-79 have not been given to us. Two years reports are in arrears. The provision is very clear and mandatory that during the current year the report should have been submitted to the Government and in turn the State Government should see that it is laid on the table of this House. The Government is a continuing body, whether it is Devaraj Urs Government Gundu Rao Government, I don't make any distinction. The report for the year 1978-79 should have been placed last year and for 1979-80 it should have been placed this year. So far as this is concerned interpretation is possible. They have violated the statutory provisions, it tantamounts to breach of privilege of this House. That may also be considered.

SRI B. B. SAYANAK .— The ruling party member Sri H. C. Srikantaiah was saying that there is a convention and that we must go according to the convention. I want to ask him that how we can go according to the convention when the world and India has changed. We are in 1980. According to Sri C. M. Arumugham, every year, annual report must be placed before the House: If the report is not placed, how can the members take part in the discussion? Sir, we have passed two hours in this wrangling. The Hon. Minister has also admitted that they have not prepared this 1979-80 report. If he has tendered apology, we would have discussed that matter but he has not done so. Now the members of the ruling party are saying that there is a convention. What is that convention?

SRI C. M. ARUMUGHAM.— I will mention one more point. The Hon. Speaker was good enough to mention about the audit report. Under the Act, the Corporation should submit to the Government two reports—one is audit report, that is, by the Comptroller and Auditor General of India. That should be placed before the legislature. under Section 35 of the Act, the performance programme of the Corporation—that is another report. Therefore under the Act, they should submit to the Government two reports and both the reports must be placed before the House. Mr. Speaker, for auditing it takes time, we do not bother. Atleast the performance report you should have placed. I know that Sri Sadyojatha is a new Minister, and it takes some time for him The Government is continuing, the department is there, your Corporation is as old as a

decade. They should have submitted it. Annual Report means no after two years. This is a serious lapse on the part of the Government. Therefore, Mr. Speaker, it is not one report, but they must give two reports. What we ask is the report of performance. They must comply with the Act. We cannot overrule.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಚಿಮ್ಮಯ್ಯಯವರು ಸೆಕ್ಷನ್ 35ನ್ನು ಓದಿದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. If you go through Section 35 properly, it is very clear. As far as interpretation of the law is concerned,..... This is the House which is enacting the law. I will read law as it is.

SRI M. C. NANAIAH.—Are you interpreting the law. We also will interpret. We have agreed for the discussion,.....

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Sir, I am not yielding ಈಗಲಿ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಒಂದು. ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಯಾವುದು, ಏನು ಲೋಪವಾಗಿದೆ. There is no question of holding the Corporation or the Minister responsible for this. What has happened,..... ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

೪-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

೧೯೭೭-೭೮ರ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿಲ್ಲ. This Report was presented to this House.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

SRI P. RAMDEV.—Sir, I rise to a point of order. The Hon. Minister is not guiding the House properly. He has discussed on this Report. I refer to the Official Report, Second Session, Volume XV (18th April 1979 to 4th May, 1979). On page No. 442-this is Sri Moily's own Speech - he says :

“Then, Sir, the Corporation has incurred a loss of Rs. 1,84,49,563 during the year 1977-78. I don't have the figures relating to the loss incurred by the Corporation during the year 1978-79.”

Further, he says so many things. That means, he was discussing the Report relating to the year 1977-78. Sri Moily himself has participated. This is my point of order.

SRI AZIZ SAIT.—What Mr. Ramdev says, is correct. The Report which has been discussed in this House in 1976-77..... The Report

of the year 1976-77 was not given. This Report i.e., for the year 1977-78 was ready in 1979 but the same was not given to this House. What I am trying to justify is that, the K. S. R. T. C. has taken this House for granted. Though the Report for the year 1979 was ready, they had with held it without giving to this House.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—The Administrative Report for the year 1977-78 has not been discussed. This Report was placed on the Table of the House on 27-3-1980. The hon. Members may refer to the proceedings. In Item No. 3 i.e., ‘‘Papers Laid on the Table,’’ it could be seen that this Report was placed on the Table of the House. Under Section 35(3) of the Road Transport Corporations Act 1953, this was laid on the Table of the House.

SRI AZIZ SAIT.—Please see inside the Report. It is clear that this was ready in the month of April, 1979.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—After all, it was presented to this House for the benefit of the hon. Members in March, 1980.

SRI S. R. BOMMAI.—I would object the use of the term ‘benefit of the hon. Members’. It is the right of the Members.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Alright. It is the right. Therefore,.....

(Interruptions)

SRI M. VEERAPPA MOILY.—It was presented to this House only in the month of March, 1980. Under Section 35 of the Road Transport Corporations Act. This is the matter. Last year also the Report was not given. The Report for the year 1977-78 was not available at the time the demand was discussed. Under the statute, we are liable to place the Report before this House. Section 35 of the Road Transport Corporations Act reads thus :

- “(1) Every Corporation shall furnish to the State Government such...statistics, accounts and other information with respect to its property or activities or in regard to any proposed scheme as the State Government may from time to time require.
- (2) Without prejudice to the provisions of sub-section (1), a Corporation shall, as soon as possible after the end of each financial year, submit to the Central and the State Governments the Report on the exercise

and performance by it of its powers and duties under this Act during that year on its policy and programme."

"That year's" means of the 'last year'. Following year means 78-79 i.e., up to 31-3-1979. So, it is not obligatory as far as the statute is concerned. But it has got to be produced as early as possible. I accept it. If it is placed early, it can be scrutinised. If this Report is not given as per the Section 35, then it would be a breach of privilege. Therefore, it has got to be produced as early as possible. If we fail to do so, then hon. Members may object.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತ್ರಾಸದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ ಧೋರಣೆಯೂ ಈ ರೀತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಇದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

We have to take the spirit of the Act and the spirit of that Section. We can also interpret it in some other way. We have to understand the spirit behind this particular section. We have to take the spirit of it into consideration. There is a statutory obligation on the part of the Corporation to submit that Report to this House and this House has acquired a right because of this statute. That statute is not the State statute. It is the Parliamentary statute. And that right has been withheld by violating the statute.

5-00 P.M.

This has been happening. It is a lapse on the part of the Corporation, not merely of this Corporation, but of many corporations of that sort. So, we have to put an end to it. That is why I said let us get an explanation from the concerned corporation and officials. Let us find out who is responsible for all these things. Therefore, I appeal to the Hon'ble Speaker to direct the Hon'ble Minister to get the report from the Corporation. Every year this is happening. Why this statutory obligation is not being followed year after year? My humble submission is that it should be submitted to this House and then this House could take appropriate action.

SRI A. LAKSHMISAGAR. I do not think that the Finance Minister Sri Moily has read the provisions correctly. I am only sorry for him.

MR. SPEAKER.— We need not go into the interpretation of this section.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಅಪೀಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ. ಇವತ್ತೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಮನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್, ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ತವರಿಗೆ ಇದೆ. ತಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. If they fail to comply with this statutory provision and place the report on the table of the House, the Chair has got every right to give direction and to protect the rights and privileges of this House. ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರೀಟೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಹಕ್ಕು ಚ್ಯುತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಬೇಕು. ತಾವು ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು.

SRI B.B. SAYANAK — Sir, the Chief Minister was the Transport Minister previously. Let the Chief Minister guide the House regarding the placing of the annual report every year.

MR. SPEAKER. — Hon'ble Member Sri P. Ramdev raising a point of order said that the Finance Minister said that the Corporation has incurred a loss of Rs. 1,84,495.63 during the year 1977-78. ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕಪ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುವುದು ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ. ೧೯೭೯ರ ಮೇ ೩ ರಂದು ಈ ವಿಚಾರ ಡಿಸ್ಕಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಆಗ ಡಿಸ್ಕಪ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. On 27th March 1980, i.e., on Thursday papers were laid on the table of the House as already pointed out. Hon'ble Members have already made certain observations regarding the non-submission of the annual report pertaining to K.S.R.T.C. for the years 1977-78 and 1978-79. The Government has already noted the observations and promised that 1978-79 report would be submitted on 23rd. It is true that this House has the right to discuss the administrative report of K.S.R.T.C. The demand now before the House is on Road Transport; there is no demand for K.S.R.T.C. separately. I have heard the Hon'ble Members Sriyuths H.D. Deve Gowda, K. Bhaskar Naidu, M.C. Nanaiiah, A. Lakshmi-sagar, H. Gangadharan and others. I feel that further comments on the non-submission of the annual report for the year 1978-79 are not necessary. The discussion on the demand may be commenced.

SRI AZEEZ SAIT. — Sir, with due respects to the Chair, I may say that my point has not been answered. I want your guidance. I want the Hon'ble Minister to take the officials responsible for this to task.

MR. SPEAKER. — That has been answered by the Finance Minister.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹರಿದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು, ಮುಂದು ವರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ

ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು ಅನ್ನುವಂತ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಆ ವರದಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ರೋಜಾ ತಿಂಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಂದ್ರ ಬಂದಂತೆ, ನಾವು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದವು. ಆ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಕುಳಿತು ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮನೆಗೆ ಹೋದವು. ಈ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಕೆಲವು ದಿನ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಜೊತೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು, ಅದಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಜಾಸ್ತಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ೧೦೦ ಜನ ಒಯ್ಯುವ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಜನರನ್ನು ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂದರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಶುರು ಮಾಡೋಣ. ಅದು ಕೀ ಪಾಯಿಂಟ್, ಯಾರು ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಚೇರ್ಮನ್ ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಅನಂತರ ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್, ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್ಡ್ ಅದರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫೀಸರ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ಹೋಮ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಆಥಾರಿಟೀಸ್ ಕೆಲವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೨ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ೩೨ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರನಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ವೈಸ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಚೇರ್ಮನ್ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಗಿನವರು. ಇನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಕೆಲವರು ನಾನ್ ಆಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇರಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ, ಆದರೆ ಇವರಾರೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಮೈಬಗಿಸಿ ದುಡಿಯುವವರು ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ಆಗುವವರು ಯಾರು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೩೨ ಸಾವಿರ ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಆಡಳಿತ ಮಾಡಲಿರುವುದು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ೩೨ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದರ ಏಳಿಗೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಏತಕ್ಕೆ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ೨೬೦ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ೩೨ ಸಾವಿರ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಡಿವಿಜನ್ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೋ ಆರ್ಟಿನೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸ್ ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮೇಡಲ್ ಆಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾತನಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕೂಡಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಶಯ ಮೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಒಬೋಬರಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಮತ್ತೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಟೀಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ೨೬೦ ಜನ ಯೂನಿಟ್ ಹೆಡ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ ಹೋದಮೇಲೆ ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೀರಿ? ಇವರು ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಟೈಮ್ ಟೇಬಲ್ ಹಾಕುವವರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ೩೨ ಸಾವಿರ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು ೫೮ ಎಂದು ಇದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ೫೫ ರಿಂದ ೫೮ಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬಾರದು, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ ರನ್ನಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಲ್ ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ೩೨ ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ೫೮ ವರ್ಷ ಇದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ೫೮ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ತಪ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ೫೫ ವರ್ಷ ಇರುವುದನ್ನು ೫೮ ವರ್ಷ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ವರದಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೪.೪೯೪ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ೨ ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳು ತಕ್ಷಣ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ,

ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಕ್ಯಾಪಾಸಿಟಿ ಏನು ಇದೆ ? ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರೀ ಕಂಡೀಷನ್ ಮಾಡಬಹುದು, ೧೦ ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಪ್ರತಿದಿವಸ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೬ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ರೀ ಕಂಡೀಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾದರೆ ೩೬೫ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೨,೧೯೦ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರೀ ಕಂಡೀಷನ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಬಸ್‌ಗಳ ಗತಿ ಏನು ? Progress at a Glance ನೋಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಪೊಡಕ್ಕನ ಆಫ್ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗೆ ೨೬೧-೩೪೪, ೩೮೧ ಹೀಗೆ ಈಯರ್ ವಾರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ರೀ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗೆ ಆಫ್ ಬಸ್‌ಸ್ ಎಂದರೆ ೬೯೭ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರೀ ಕಂಡೀಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವರಿತೆ ನೀವು ಉಳಿದ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಇದನ್ನು ಡಬಲ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಯಾವರಿತೆ ರೀ ಕಂಡೀಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಮೂರನೇ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರೋವಾಯಿಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿನಲ್ಲಿ ಆಫ್‌ಟೀಸ್ ವರ್ಕ್‌ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಿತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಯೋಗ್ಯ ಕೆಲಸ ಗೆರೆರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಫ್‌ಟೀಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫೦ ಎಕರೆ ಜಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೆಷಿನ್‌ರಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್, ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇವರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ೫ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪನ್ನೇ ಸ್ವಂತನ್ ಮಾಡಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ೫೦೦ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾವೇಕೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕಲ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಡಿವಿಜನ್ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಪೇರ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಆಗಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಪವರ್ ಅನ್ನು ಡಿಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇವರು ಬದಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್‌ಪ್ಲಾಂಡರ್ಡ್ ಸ್ಪೇರ್ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬೇಕು.

ಹೂದ ಕೊರತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ದರ ಮತ್ತು ಡೀಜಲ್ ದರ ಏರಿತ ಮೇಲೆ ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ೨೧೦ ಪೈಸೆ ಇತ್ತು, ಆಮೇಲೆ ೧೯೭೮-೭೯ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ೨೨೦ ಪೈಸೆಗೆ ಏರಿತು. ೧೯೭೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರಿಗೆ ಕಾಸ್ತ್ ೨೨ ಪೈಸೆ ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ ೧೯೭೮-೭೯ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಮೀಟರಿಗೆ ಕಾಸ್ತ್ ವೃತ್ತಾನ್ ೧೨ ಪೈಸೆ ಮಾತ್ರ. ನಂತರ ಇದೇ ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ಕಾಸ್ತ್ ೨೩೦ ಪೈಸೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ೧೦ ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಡೀಜಲ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ಕಾಸ್ತ್ ೩೦೫ ಪೈಸೆ ಆಯಿತು. ಇದರ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಚ್ಚವುಂಟಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಿಲೋ

ಮೀಟರಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಹಾನಿಯಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಯಲ್ ಆಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ೩೫ ಪೈಸೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿ ಆಯಿತು. ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೫.೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಹಾನಿಯಾದದ್ದು ೩೧-೩-೧೯೮೦ಕ್ಕೆ ೩.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಒಟ್ಟು ಹಾನಿ ೮.೫೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ೩.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿ ಕೂಡ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಿಸ್‌ಲೇನಿಯಸ್ ೩.೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ವರ್ಷ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೮.೫೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಾ ? ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಬಳಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೊಡಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಮಂಳುಗುವ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಸ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಕಂಡಕ್ಕರು ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದು ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ನನ್ನ ಸಹೋದರ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅದೇ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಂಡಕ್ಕರನ್ನು ಎರಡು ವಿಲ್ಸ್ ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದ, ಆಗ ತಕ್ಷಣ ನನ್ನ ಸಹೋದರ ಆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಎರಡು ವಿಲ್ಸ್ ಸಿಗರೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟ. ಅದು ಬೇಡ ಒಂದು ವಿಲ್ಸ್ ಎಂದರೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಎರಡು ವಿಲ್ಸ್ ಎಂದರೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಈ ತರಹ ಕಂಡಕ್ಕರು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕುಂದಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಣ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇವರೂ ಸಹ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಲೈನ್ ಚೆಕಿಂಗ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಲೈನ್ ಚೆಕಿಂಗ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ನವರು, ಕಂಡಕ್ಕರು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಇಬ್ಬರೇ ಆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಬಿಡಾಪುರ ಮತ್ತು ಸೌದತ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಡಿದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಬಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಡಾಪುರ ಡಿವಿಜಿನಿನ ಡಿ. ಜಿ. ಎಂ.ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಏನು ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಈಗ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ೩೬ ಸಾವಿರ ಡಿಸ್ಟ್ರೀನರಿ ಕೇಸುಗಳು ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವೂ ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೋಟಲ್ ಲೇಬರ್ ಫೋರ್ಸ್ ೩೫ ಸಾವಿರ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೬ ಸಾವಿರ ಜನ ಈ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆನ್ಸೆನ್‌ಷನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾರದೋ ಖಚಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಕೇಸುಗಳು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಕೇಸುಗಳು ಹೇಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತವೆ ? ಸೀರಿಯಸ್ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮುಂದೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯಾದಾಗ ನಾವು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಮನಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ೩೬ ಸಾವಿರ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಡಿಸ್ಟ್ರೀನರಿ ಫೈಲುಗಳು ವಿದಾನಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕೊಠಡಿ

ಯಂತಹ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲ ಬರಬಹುದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕವರು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದರಂತೆ ಅವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದರಂತೆ, ಡಾಕ್ಟರಿ ನೀವು ಒಂದು ದಿವಸ ರಸ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಡಾಕ್ಟರು ಜನಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ದುಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿದೆ ಎಂದರಂತೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಗಳು ಹಾಗೆ ನಿನಗೆ ದುಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಗೆ ಅಫೀಸರಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸೇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶಿ-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಟಚ್ ಕೊಡಿ. ಅವಾಗ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವೇಕೆನ್ನಿ, ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ೨೫-೨೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದಂಥಾವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ. ಎಲ್ಲಾ ನೇಮಕಗಳೂ ಜನರಲ್ ವ್ಯಾನೇಜರರವರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೇ. ಸಮ್ಮತಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಾ, ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮತಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯು.ಎನ್.ಒ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಸಮ್ಮತಿರತವಾದ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಅನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇಂಥಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ ಅನುಭವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

SRI SADYAJATHA,--I can understand the feelings of the hon. Member.

SRI R. S. PATIL,--I remember to have read it somewhere. ಇಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮ್ಮತಿರತವಾದ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಅವರು ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯಬೇಡವೇ ? ಈ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಟಚ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅಂಥಾ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಸಮ್ಮತಿರತವಾದವರಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಥಕ್ಕೇಡ್.—ನೀವು ೧೦ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದರಲ್ಲಾ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಇದ್ದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯಾವುದನ್ನು ಮುಂದಿರಲಿಲ್ಲಾ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ ?

ಶ್ರೀ ಮೈಕಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಫೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೀವೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಾಢ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರೂ ಬೀಸುಕಲ್ಲು ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಲಿ ಕಾರ್ಯ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ೨೬೦ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕುರ್ಚಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಆ

ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕಲಿಸಿರಿ. ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಇದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಾದರೂ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬೇರೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಸದಾ ಕಾಲ ಈ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮೇಲೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಒಂದು ಕೂಗನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬೇಡ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಯಾವರಿತಿಯಾದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ರಾಮದಾನ ಔಷಧವನ್ನು ಹುಡುಕಿರಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವೃತ್ತಿ ಪರಿಣತೆಯ ಲೇಪವನ್ನು ನಾವು ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುವುದುಬೇಡ. ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ೪ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಲಾಸ್ ಆಯಿತು. ಅನಂತರ ಅದ್ವಿ ಅಫೀಸರ್‌ನ್ನು ಕರೆಸಿದರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅದರಿಂದ ೪ ಕೋಟಿಯಿಂದ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಬಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆ ಇದರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ. ಎಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅಫೀಸರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದು ನನ್ನದು. ಎನ್ನುವ ಲಲವಿಕೆಯಾಗಲಿ, ಒಂದು ಮನೋಭಾವವಾಗಲಿ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ನೌಕರರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರನ್ನು ನಂಬಬೇಡಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, don't believe General Manager or be careful about Vice Chairman ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಹ ಒಂದು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಛೇರ್ಮನ್‌ರವರನ್ನು ಒಂದು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ, ಇದರ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಜವಾಬ್ದಾರ ರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ನೌಕರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದಲಾದರೂ ತಾವು ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಸ್ವಾಪ್‌ಗ್ಯಾಪ್ ಆರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಧಾರಣೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇನೇ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ೧೦-೧೮ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೀರಿ. ಈವೊತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವನ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ೭-೮ ಜನ ಇದ್ದು ಅವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥವರು, ಅರ್ಹರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಯು.ಎನ್.ಓ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಅವರು ಮಾಡುವಂಥಾ ಕೆಲಸದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವಭಾವದ ಟಿಪ್ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಶಾಸಕಾಂಗ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೭೪ ರಲ್ಲೇ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇಂಪ್ಲಿ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ? ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ ಎಂದು, ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ

ಮನಸ್ಸು ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇಡವಾದ ಕಡೆ ಮನಸ್ಸು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಡೆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗತಿ ಏನಾದೀತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದುವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇನಾದರೂ ದಿವಾಳಿಯಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಯೂ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಇದರಿಂದ ಹಾನಿಯಾದೀತು ಅನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ೫ ವಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ಏನೇ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಇದನ್ನು ೫ ವಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ? ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಕನ್‌ವೇನಿಯನ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋರಿ ಹೋಗ ತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಬಿಡಬಹುದು ಅನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ, ಅದಲ್ಲದೆ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಚೆಕ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಎಫೆಷಿಯೆನ್ಸಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಆಡಳಿತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ೫ ರೀಜನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಉದ್ದೇಶ. ಈಗ ಈ ರೀಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರೀಜನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೂ ಏನೂ ಸಾಧನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ರೊವಲ್ ಏನಾದರೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈಗ ರೀಜನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ಸ್ ಆಗಿ ಏನು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ರೊವಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ರೀಜನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಿದೀರಿ, ಅವರು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಫೇರ್ಪುಸ್ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ರೀಜನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ. ಕೆಲವರನ್ನು ಮುಂಬಡ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಕಾಲರ್ ಯೂನಿಟಸ್‌ನಾದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪ ಕಾಣದರೂ ತರಬೇಡೇ ? ಈಗ ನೀವು ರೀಜನ್ಸ್ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ರೊವಲ್ ಇಲ್ಲದೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆ.ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಆದರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ, ೫ ಮತ್ತು ೪ನೇ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿ ಜನರಿಗೆ ೪-೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೨-೩ ಸಾವಿರ ವೇತನಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣ ವೇನು ? ಕಂದಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಪ್ರಿವರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರನ್ನಾಗಲೀ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಜನರಲ್ ಮೇನೇಜರ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಡಿತ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೌಕರರೂ ಸಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆದರ ವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು. ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ವೇದರೆ, ಜನರಲ್ ಮೇನೇಜರ್ ಅವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ? ದೊಡ್ಡ ವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರೂ ಇವರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೃಪ್ತವಾಗಿ ತಮಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕಿಂಗ್‌ವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹಣ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ ೯೦ರಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರಿಸಲ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಕೈಹಾಕಿದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚೀಳುಗಳಿವೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಚಟವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವೂ ಸಹ ಹಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆಯವರೂ ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಬೋಲ್ಡ್-ನೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಲೋಕಲ್ ಆಗಿ ಬಸ್-ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡ್ ಮಾಲನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆಕ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಸರಿಯಾಗಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗಲೂ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಸಾವಿರ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬಂದಿದ್ದು ೪೦೦ ಮಾತ್ರ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಡಿ. ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನ್-ರಾಪ್ತುಡಕ್ಷನ್ ರೂಟ್‌ಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸದ್‌ಸ್ಯಾಜಾತ.—ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜೀವಕಳೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಇದು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶಿವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಸದ್‌ಸ್ಯಾಜಾತ ಎಂದು. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಸಾಕು, ಒಮ್ಮೆ ನಿಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಆದಕಾರಣ, ತಾವು ಈ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಯಾವ ಯಾವ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಾವು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಹುಡುಗ. ನಾನು ತಮಗೆ ಸಿಗರೇಟ್ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು ೨೦-೩೦ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್-ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಡ್ಡಗಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಡ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ ಫೀಚ್‌ಬಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರು ತಾವೇಕೆ ಲಾಭ ಬರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಊರಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಸ್-ಸ್ಪಾಂಡರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಿ, ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ದೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಸ್-ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಬಸ್-ಸ್ಪಾಂಡರ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಸ್-ಸ್ಪಾಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ಆಭಾವವಿದೆ. ಈ ಮೂಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ಏತಕ್ಕೆ ? ಬಿಸಿನೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಘೇಕಾದರೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಈಗ ೪ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳು ಏನಿದೆ ಕಾರವಾರ, ಬೆಳಗಾಂ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್‌ಗಳ

ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಟಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಪ್ರಾಫಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಕುತಂತ್ರ ನಡೆದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೪೦-೫೦ ಬಸ್‌ಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಇಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಒಂದೆರಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಾಂಬೆಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತಿವೆ, ಅವರು ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೂಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಾಂಬೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳು ಹೋಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಖಾಸಗೀಯವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಒಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನೀವು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತದ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಾಂಬೆಗೆ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮದೇವರವರು, ಮಾನ್ಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಸಂಜರ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೭೦ ಜನ ಪ್ರಾಸಂಜರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಬರುವವರು, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಒಂದೇ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಪರಿಚಯ ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಈಗ ಇರುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಜನರು ಸ್ಕಾಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಬಸ್ ಹತ್ತಿದ ತಕ್ಷಣ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ೫೦ ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ೨೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆ ೨೦ ಪೈಸೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ನ ಕಿಣಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಏನು ಪ್ರಾಸಂಜರ್ ಎಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆ ಟಿಕೆಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ, ಅವರು ಇಳಿದು ಹೋಗುವಾಗ ಆ ಟಿಕೆಟ್ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದೇ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಣವೂ ಅವನ ಕಿಣಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ನೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ದಿನಕ್ಕೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಹಾರ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೇಶವಾಗಲೀ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜನ್ ಬಸ್ ಸರ್ವೀಸ್ ನಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಇದೆ. ಜಪಾನ್, ರಷ್ಯಾ ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

SRI AZEEZ SAIT.—It is a practice that the city services have been subsidised by Corporations or by some other agency. But, what Mr. Patil is given is an over all picture about the loss in KSRTC.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನಗಿದ್ದ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ನಾನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ೧೫ ದಿವಸ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅರ್ಟ್ಸ್ ಏರಿಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಲಾಸ್ ಇದೆ.

SRI. B. B. SAYANAK.—When the Speaker is not yielding, my friends Sri Azeez Sait and Sri Ramdev both are talking. In spite of the fact that Sri Azeez Sait being a seasoned Parliamentarian, without requesting the hon. Member Sri Patil, he interupting.

SRI AZEEZ SAIT.—Even in the House of Commons, interruptions and interventions are allowed to keep the debate lively.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಬಳಗದವರು, ಅಡ್ಡಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮದೇವ್‌ರವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅರ್ಟ್ಸ್ ಏರಿಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಸಿಟಿಯನ್ನೇ ಅವರು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈ ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI P. F. RODRIGUES.—Sir, I am really thankful to you for giving me this opportunity to express my opinion in respect of this KSRTC. This is an institution that has been constituted to serve the people of our State – the travelling public. The point for consideration is whether this institution is really serving the public. It is true that we are having this transport service, but how this transport service is being maintained and worked out is a sad corrolary, I can say. It is a tragic description if a comparison is made before the buses run by the private owners and the buses run by the KSRTC. The people, out of sheer necessity, I would say, are today making use of this Road Transport buses and I am sure, the situation is the same in other parts of our State also. Sir, in my own district and in my own constituency, there is KSRTC depot, but all the buses coming to my district from all over the State are being parked in the City of Mangalore.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ೬ ಗಂಟೆ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಿ.

ಚೇರ್‌ಮನ್.—ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್‌ರವರೇ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಾವು ಹೋಗಿ ಊಟೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನಂತರ ಮಲಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಏಳಬೇಕು. ಊಟೋಪಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆಂಗೇಗೌಡ.—Sir, I rise to a point of order.

CHAIRMAN.—You are not in your seat. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ೧೦ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಗಿಸಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

6-00 P M.

† SRI B. B. SAYANAK.—Sir, how long are we to sit. We are sitting from 9 A M to 1 P M in the morning session and then 3 P M to 6 P M in the evening. Anyhow, we are continuing the debate tomorrow, please adjourn the House.

CHAIRMAN.—There are a number of members for participation. Now Mr. Rodrigues will continue his speech and he will complete it within ten minutes.

SRI B. V. KAKKILAYA.—Sir, the hon. member was speaking about the need for a depot and proper shelter for the buses in Mangalore City. As far as I know, the blame is not on the KSRTC, because the City Municipality did not allot them land. This is my information, please clarify it.

SRI P. F. RODRIGUES.—My friend Sri B. V. Kakkilaya said that if the KSRTC have no route to cover their heads, the blame should rest on the Municipality of Mangalore City. I say, no, I will substantiate it because I was a member of the City Municipal Council. I know the story and I will substantiate with facts and figures later.

These buses to-day are being parked on either side of the very narrow roads not only on the foot path but also the asphalted portion of the road is consumed by the buses on either side. The place where these buses are being parked, there is an elementary school, close by it, there is a college catering to the pupils right from first standard to degree classes. All these school going children have to make use of these roads, but the footpath is not available to them. Not only buses, there are also autorickshaws, private cars are being parked. Really, it is headache for the parents, whether their children would come back or not. The roads are drenched during monsoon and dried up in summer. What may be the fate of the parents?

My friend Sri B. V. Kakkilaya said that the blame should rest on the Mangalore city Municipality, I say, no. The KSRTC had initiated in 1972 for the land acquisition of 8 acres. Sir, it is a matter of regret that it took 8 years to pass an award. The notification came in 1975 and the award came in 1980. Better late than never. What I appeal to the KSRTC people, for God sake you have taken possession of the land, level it up immediately. Of course, the owners have asked for some time. You level it up, whatever the level of the land may be, so that the buses that are being parked on roadside for the last several years are removed from the places and the hazards of the road users are removed. Not only you remove

them from these places, but also you remove it to some places, where you protect these buses from rain and sun. Sir, it is a small bus stand maintained by the Mangalore City Municipality, now a corporation, to which the transport system of entire district and also inter-state buses are being maintained. The present-day buses are very huge and those places are not big enough. Hampanakatta is hardly sufficient to accommodate these buses. This bus stand requires to be changed and it should be shifted to the places where the land is now secured, immediately. The buses can by-pass the city and remove congestion. I earnestly appeal to the Government to give top priority to the shifting of bus-stand because things are becoming bad as far as Mangalore is concerned.

Another thing Sir, The Mangalore City has a number of educational institutions - high school and colleges. To-day not only the students from the City of Mangalore are going to schools and colleges but students from neighbouring areas are also coming, they are depending on transport. In the northern part, the private buses are being operated, children could easily get the transport. But in the area the road transport corporation is being run, there are no buses.

It is a pitiable sight to see the children on the roadside with the mighty bags like camels, standing and waiting. What I suggest is to increase atleast few buses so that the children may get easy transport to go to their schools and college and get back home.

Regarding the facilities available to the travelling public, regretfully I say, less said the better. I had an experience in Bangalore Bus Stand. Lately, I was trying to get out of Bangalore for Mangalore. I was there in Bangalore Bus Station at 9-45 for 10.0' clock bus. No bus, at 10-50. Passengers were going helter-skelter enquiring when the buses would be coming. There was no one to give information about the bus to the people. Therefore I went to the office and got the reply that 'the depot has only one telephone' and that too 'is out of order' So we could not contact the depot. There is loud speaker facility in the bus stand for the travelling public. At least they could have announced over loud speaker that 'due to unforeseen circumstances the bus could not come'. The loud speaker had not been made use of. I could not contain myself. Therefore a loudspeaker announcement came. They could have shown this minimum courtesy to the travelling public.

Maintenance of buses : One thing that has been lost sight of by the KSRTC is the area in the buses are being operated, particularly the coastal region where the rainfall is heavy. People are not travelling with empty hands. They have some luggage in their hands and the are put on top. There is no cover or tarpaulin for the luggages. What is the fate of those luggages that are put on top of the buses ?

In not a single bus there is a tarpaulin to cover the luggage on the top of the bus. People have no proper place to sit down and so much of discomfort is there. As my friend has said, in some buses, there are no stepnies. In some of the buses, I have got a very interesting experience. One such experience was on the night of Sunday of the last week. I was travelling from Mangalore to Bangalore in the night. The bus was in the Ghat Section and the bus stopped. I asked as to why the bus had stopped. He said, " ಸ್ವಾಮಿ, ಫ್ಯಾನ್ ಬೆಲ್ಟ್ ತುಂಡಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. Sir, if the buses do not have these provisions in the buses themselves, what is the fate of the travelling public? Only for the sake of a fan belt, the people had to wait in that bus the whole of that night that too in that Ghat section where there is no human habitation. This is the trouble the people have to undergo as far as transport is concerned. The buses do not have the facility of tools to repair certain spare-parts if they go out of order. This aspect has to be borne in mind so that the difficulties that are encountered by the travelling public can be minimised.

There are so many other aspects which I wanted to go into but some of the hon. Members are of the view that we should close for the day. So, I do not proceed further. I do sincerely hope that the suggestions I made as far as the KSRTC is concerned, will be taken note of by the Government and they will be implemented.

I thank you for the opportunity that you gave me to express my views.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ ೭, ೮ ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲೇಟ್ ಆಗಿ ಹೊದರೆ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಫ್ರೆಶ್ ಮತ್ತು ರಿಶ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ೧೨ ರಿಂದ ೬ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೆಷನ್ಸ್ ನಡೆಸಿ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ ೭ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬೇಡ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದೇವೋ ಆ ರೀತಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಅಜೇಜ್ ಸೇಠ್.—ಅದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. ನೋಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಂದಲೂ ೮-೧೦ ಇದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ದಿವಸ ಇಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಟೈಮ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಓಟ್ ಅನ್ ಆಕೌಂಟ್ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪುನಃ ೩ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೬ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ೭-೮ ಗಂಟೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ರಿಂದ ೧೨ ಮತ್ತು ೩ ರಿಂದ ೬ ಗಂಟೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ೧-೨ ಗಂಟೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು ಅದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ಡೆಸರಿ ಕಮಿಟಿ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದರ ಇವತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಭೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುವುದು.

The House adjourned at Ten minutes past Six of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Thursday the 17th July 1980.